

ANNO DOMINI CDLX.

EUDOCIA

IMPERATRIX AUGUSTA.

NOTITIA.

(Anecdota Græca et Latina ex mss. codd. bibliothecæ Medicæ, cura et studio Ang. Mar. Bandini, bibliothecarii regii. Florentiæ typis Cæsaris, 1761, in-8. vol. I-III.)

Eudocia, Leontii, philosophi Atheniensis, filia, cum Theodosio juniore imperatori nupsisset, in baptismatis lavaero hoc nomen ab Attico episcopo accepit, cum antea Athenais vocaretur. Anno 452 a Theodosio renuntiatur Augusta, eamque ob singularem pudicitiam et egregiam formam plurimum dilexit usque ad annum 445, quo violatæ fidei et adamati nimium Paulini, ex levissima quidem causa, in suspicionem imperatoris adducta est. Quare Eudocia, suæ conscia integritatis, secessit Hierosolymam, ubi ecclesiis ædificandis ac pauperibus sublevandis per multos annos incubuit. Cum vero sacris evolvendis Scripturis atque meditandis plurimum delectaretur, ac poetica facultate excelleret, ut videre est apud Socratem lib. VII, c. 21; Zonaram t. III, p. 57; Evagrium lib. XX; Theophanem pag. 72. *Chronic. Alexandrinum* p. 512 seq. Photius Constantinopolitanus patriarcha memoriæ prodidit cod. CLXXXIII suæ *Bibliothecæ*, eam heroico carmine scripsisse metaphrasim Octateuchi, sive librorum quinque Moysis, Josue, Judicum et Ruth, de qua judicium suum profert his verbis: « Inscriptio codicis ab Eudocia elaboratum hoc carmen affirmabat, quod, tum quia mulieris, et quidem in imperio deliciis affluentis, tum quia præclarum adeo est, admiratione sane dignum judicatur. Etenim illustris est hic labor, ut in heroico carmine, si quis unquam alius. » Subjungit, ipsam legibus artis cæteroqui instructissimam, hoc tamen uno ab iis defecisse, quod fabulas in eo nullas immiscuerit. Quare hoc majori nobilissimæ femine laudandum est, quod vatam quidem elegantiam, amandatis fabulis, imitari Christiana veritate et simplicitate voluerit. In hac præterea metaphrasi ita religiose sacrum textum expressisse Eudociam idem Photius testatur, ut « sensuum, nihil diffundendo aut contrahendo, proprietatem servaret assidue, et in verbis, quoad ejus fieri potuit, proxima quæque atque simillima confirmaret: » adeo ut pro legitimis librorum sacrorum versionibus haberi possint. Præterea cod. CLXXXIV memorat metaphrasim ejusdem non absimilem prophetiarum Danielis et Zachariæ, et historiam Cypriani martyris (illius cujus pœnitentia, sive confessio legitur in calce edit. Cypriani Operum Oxoniensis), a magicis artibus et idololatria ad Christi fidem conversi, et Justinæ virginis, libris III. Poema tandem heroicum in victoriam a Theodosio conjuge ex Persis feliciter reportatam, ascribit illi Socrates lib. VII *Histor. eccles.*, cap. 21: « Cum ergo tam illustris victoria divinitus data esset Romanis, multi præstantes eloquentia viri in laudem imperatoris panegyricas orationes conscripserunt, easque publice recitarunt: ipsa quin etiam imperatoris uxor heroico versu poemata composuit. » Quamvis autem nemo illorum mentionem faciat editorum ab illa *Homerocentorum* de Vita Christi, quemadmodum nec Nicephorus lib. XIV, 23, Joannes tamen Tzetzes *Chiliad.* X, *Histor.* 306, negat se Eudociæ Octateuchum, et reliqua poemata nancisci unquam potuisse; se duos tamen ejus libellos carmine scriptos legisse testatur, *Homerocentones*, et Zachariæ, ac Danielis metaphrasim; de quibus omnibus vide Jo. Alb. Fabricium. *Bibl. Græc.* t. I, p. 558 [ed. nov. p. 558] et alibi. Hujus itaque celeberrimæ femine elegantissima poemata teste Fabricio l. c. ab eruditis adhuc desiderata sunt, cum *Homerocentones* qui sub ejus nomine circumferuntur potius sint patricii, vel Eudociæ junioris, sæculi XI. sive Eudociæ, quæ Zoës soror, et Constantini imperatoris, Basilii Bulgaroctoni fratris filia fuit.

Tandem Eudocia, ut vult Caveus, in mariti gratiam rediit, cum quo deinceps pacifice vixit. Illo tamen morte sublato, Palæstinam repetens, quod supererat vitæ pio otio dicavit, ibique anno 460, Marciano imperante, diem ultimum clausisse refert Sixtus Senensis *Biblioth. sanctæ* lib. IV, pag. 227, Paris, edit. anni 1560. Cumque teste Evagrio Scholastico lib. I *Histor. eccles.*, capp. 20-22, muros Hierosolymitanæ

urbis instaurasset, templum splendore ac pulchritudine eximium primo omnium diacono ac martyri Stephano ædificasset, in eo postmodum deposita est.

Nobis itaque contigit in recensendo antiquissimo codice x, plutei VII, in quo omnia S. Greg. Theologi Carmina, et Nonni Panopolitæ in Evangelium S. Joannis Metaphrasis continentur, hanc pretiosissimam gemmam eruere. Dum enim singula codicis, prout instituti nostri fert ratio, cum editis conferremus, post vers. 692, Nonniani poematis, alia ab eadem scriptoris manu, ab eo argumento toto cœlo aberrantia, interserta animadvertimus, quæ sedulo perpendentes, tandem summa animi voluptate comperimus partem esse poematis, de martyrio S. Cypriani a doctissima Eudocia conscripti. Quod cum pridem deperditum sit, superstites has veluti miserimi naufragii tabulas, omnium primi, in propatulo collocare, publicæ studiosorum utilitati gloriamur. Incredibilem adhibuimus diligentiam, ut tam insignie monumentum ex minutissimis atque evanidis plerumque litteris erutum Latinis Musis majori qua posset fide et elegantia redderetur (qua quidem in re tot tantisque difficultatibus obsita, nobis præsto fuit optimus, ac præstantissimus juvenis Ant. Sartijs, Græcis Latinisque litteris egregie excultus, familiaris noster, ac studiorum indefessus adiutor), hæc tentamina aliis, quibus majus suppetit otium, ac mitiores sunt Musæ expolienda relinquentes.

Præter ea quæ de S. Cypriani vita et martyrio apud Theodorum Ruinartum habemus in Actis martyrum, possunt et alia multa proferri quæ de ejus laudibus SS. Patres conscripserunt. Præ omnibus in eo laudando excellit S. Augustinus, qui sermones quinque ad populum Carthaginensem habuit novæ edition. serm. 309 seqq., homilias duas de eo edidit S. Maximus Taurinensis, unam Petrus Chrysologus. De eodem egregium recitavit sermonem S. Fulgentius Ruspensis episcopus. Nec prætereundus Græcos inter Patres Gregorius Nazianzenus. Verum in ejus de S. Cypriano oratione illud est incommodi, quod magnum Cyprianum Carthaginensem episcopum confundat cum alio Cypriano, qui ex mago Christianus factus, cum Justina virgine, quam venerendiis corrumpere frustra tentaverat, martyrium Nicomediæ sub Diocletiano subiisse fertur. In eundem impegisse scopulum videtur Prudentius in hymno de S. Cypriano, et Eudocia Augusta, ut ex Photii testimonio, et ex hoc ipso poemate videre est.

Photium tandem ipsum audiamus, qui in cit. cod. CLXXXIV totius Eudociæ poematis argumentum, seuDavis minutissimam analysim affert, ex qua unusquisque, unde fragmentum hæc a nobis prolatum, initium ducat, et ubi desinat, facillime poterit intelligere. Photii verba sunt ista :

« Hoc ipso item volumine continebantur, simili versuum forma conscripti, libri tres in laudem B. Cypriani martyris : ostendebantque vel ipsa carmina, ut liberi matrem solent, hunc quoque Augustæ partum esse legitimum. Primus horum liber res B. Justinæ martyris persequitur, ut in Christianorum illa numerum adoptata, parentes quoque suos ab idolorum cultu ad veri Dei cultum transtulerit : utque amore quidam ejus captus, frustra illa sollicitata, ad Cyprianum magicis deditum artibus se contulerit, rogans perditæ amanti succurrat, ac puellam sibi obsequentem reddat. Addit Cyprianum omnes magicæ artis rationes incassum tentantem, violentissimos quosque ac perniciosissimos dæmones oppugnandæ virginis castitati immisisse : hos vero pudore suffusos, victosque sacrosanctæ crucis signo, rejectos fuisse, ut ex illis ipsis cognorit. Quare propensum suum in improbos illos spiritus animum deposuisse, omnesque adeo magicos libros flammis tradidisse. Christiana denique fide imbutum, mox etiam baptizatum esse, ac templi janitorem constitutum. Quin et charismatum dona a Deo accepisse, itaque morbis alios, alios dæmonibus liberasse, donec tandem archiepiscopi quoque dignitate ornaretur. Et hæc quidem liber habet primus.

« Secundus deinde, dum a capite paulo altius res Cypriani arcessit, ipsummet narrantem inducit, suum jam hinc a pueritia in idola studium, cultumque dæmonum, et discendæ magicæ artis cupiditatem, atque contum. Quænam dehinc alia de herbarum variarum stirpium atque animantium natura didicerit, atque varia etiam dæmonum ludibria viderit. Quomodo item Athenis Argos, indeque in Phrygiam profectus, dæmonibus ubique sacrificus constitutus fuerit, ac multam magicæ artis exercitationem collegerit. Pergit adhuc narrare, ut in Ægyptum eorundem causa venerit, atque ad ludos accesserit, quæque ibi inopinata, et valde absurda, cum alia, tum simulacra viderit atque observarit. Addit se, cum tricesimum jam ætatis annum attingeret, ad Chaldæos venisse, eorumque litteris institutum, astrologiam accurate perdidicisse, quæque alia cognitu digna apud illos viderentur. Omnia tandem hæc vidisse refutata, quando stulto, seu potius animis pernicioso labore hisce artibus impenso, a Justina martyre repulsus est. Comme morat item hic nonnulla, quibus alium se ipse interdum magicis artibus exhibuit, aliosque interdum transformavit : utque a dæmonum cultu discedens, cacodæmonem minitantem, et ad desperationem usque territantem senserit, ac quomodo horum sit metu liberatus, cum in pium virum incidisset, cui Timotheo nomen. Quomodo præterea Antiochiæ apud frequens auditorium narraverit, nefanda multa se ac prodigiosa effecisse, quibus homines ita decipiebat, ut pro Deo ipsum haberent. Lacrymis itaque ac luctu genas ob hæc humectantem, ex memoria improborum facinorum in salutis desperationem iterum delapsurum fuisse, nisi Eusebius quidam, optimus ad pietatem et pœnitentiam dux, sacræ Scripturæ alloquiis sacrisque narrationibus, de-

sperationis nebulam dissipans, claræ spei radiis eum illustrasset, et in domum suam deductum cibum capere jussisset, trium dierum inedia jam maceratum. Refert item, ut in sacrum ab illo templum fuerit adductus, et sua ipse manu coram multitudine magicæ artis suæ libros allatos flammis tradiderit, ac bona insuper sua pauperibus distribuerit, atque ad Christianorum inde cœtum aggregatus sit. Eusebius autem hic, ait, sacerdotii dignitate exornatus erat. Accedit quomodo Aglaïdas, gravis ille Justinæ pro-
cus, cum voti compos factus non esset, bona quoque fortunæ pauperibus omnia erogaverit, et dæmonibus tanquam deceptoribus nuntio remisso, Christianis sese sacris addixerit : in quo secundi libri finis est.

« Tertius denique martyrium complectitur B. Cypriani, et claræ virginis Justinæ, qui Diocletiano et Maximino Romæ imperantibus, morte testimonium dixerunt fidei. Una enim ad martyrii lauream abrepti sunt; Cyprianus quidem ex patria et urbe Antiochia, cujus etiam archiepiscopatum post Anthimum administrarat : Justina vero Damasco : ibi enim illa, postquam Antiochia migrarat (quæ et ipsa virginis patria erat) palam Christum professa est. His ita captis, cum impius ille hominis sermonibus nihil moveretur, vinculis in sublime rapti latera raduntur ; hæc autem boum nervis cæditur. Verum ubi nihil illi de constantia remittere tyranno videntur, in custodiam eos seorsum reductos compingit. Unde post evocatos, cum verbis frustra tentasset, in æream sartagine (pice, adipe, ac cera in eadem simul mistis, multoque igne accenso) martyres Dei conjecit. Ibi cum athletæ illi fortiter in cruciatibus perdurarent, ac potius velut in rore Deum, quod tormentis superiores evasisent, læti laudarent, Athanasius quidam miser; dæmonum sacerdos, B. Cypriano antea perfamiliaris, et assessor tum forte judicis tormenta inferentis, mentis cæcitate correptus, ausus est, deos suos familiares invocans, in ignem quoque ingredi ; sed dum miraculum extenuare nititur, si et ipse sine noxa ibidem perduraret, magis illud auxit. Confestim enim ab igne absumptus in cinerem versus est. Hæsitans ergo judex, decrevit martyres ad Diocletianum mittere, et ad eum, tum quæ pertulissent tormenta, tum quemadmodum pœnis essent omnibus superiores, perscribere. Quæ cum imperator Nicomediæ intellexisset, præcipit martyres ad vicinum urbi flumen, cui Gallo nomen, capite truncari. Cum his, et eadem ipsa hora Theoctistus martyrii palmam accepit, pietatis suæ hoc solo dato iudicio, quod martyrem Christi salutasset. Reliquias istorum sanctorum nautæ quidam Roma eo nuper delati, quibus et Theoctistus martyr usus fuerat familiariter, clam custodibus abstulerunt, Romamque vexerunt, ubi et pulchrum ipsis templum Claudii foro proximum excitatum, opera Rufinæ piæ matronæ, quæ generis stirpem a Claudio imperatore repetebat. Et hæc quidem libro tertio. » Hucusque Photius.

ΕΥΔΟΚΙΑΣ

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΔΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΒΙΒΛΟΣ ΠΡΩΤΗ

ΑΚΕΦΑΛΟΣ.

EUDOCIAE AUGUSTÆ

DE SANCTO CYPRIANO LIBER PRIMUS

INITIO MUTILUS.

Omnes at juvenes dictis dimisit acerbis,
Christum induta ducem, soli cui nupserat illa,
Hic vero magnam templi ad subsellia turbam
Cogit, vique bonam tentat violare puellam.
Quotquot erant illi comites ad sidera voces

Πάντας δ' ἠθέους κεν ἀταρτηρῶς ἀπέπεμπεν,
Ὡς Χριστὸν μούνον μνηστὸν θεμένη τὴν ἀνακτα.
Ὅς δὲ λεῶν συναγείρας ἀνακτορίους κατὰ θώκους
Πρὸς βα βίην ἐθέλησεν ἀγαυὴν παῖδα μιῆναι.
Ὅσσοι ἐσπετόωνθ' ἅμ' αὐτῇ αἰπὸ βόησαν •

Vers. 5

Πάντες δ' ἐκ θαλάμων σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο,
 Τεῦξαν δ' Ἀγλαΐδαο νεήλυδας εἶθαρ ἀϊστους.
 Αὐτὸς δ' ἐν κραδίηφι φέρων ὄλον ἐνδον ἔρωτα,
 Πληγείς, εὔτε μύωπι, λαθῶν, πηχύνετο κούρην.

Ἡ δ' αἶψα Χριστοῦ κρατερὴν σφρηγίδα τέλεσεν,
 Ῥίψεν δ' ὑπτιον εἶθαρ ἀναιδέα, χερσὶ δ' ἔθρυψε
 Μορφὴν Ἀγλαΐδαο, καὶ οὐλοκόμους γε παρειάς,
 Ῥήξεν δ' εἴματα καλὰ, ὄλοις δ' ἀπέδειξε γέλωτα,
 Θείκλῃς ἀντιθέης τὸν ὄμῶν δρόμον ἐκτελέουσα.
 Καὶ τὰ μὲν ὡς ῥέξασα Θεοῦ πάλιν ἦλθεν ἐς οἴκους,
 Αὐτὰρ ὁ χωόμενος κακοεργέα λίσσετο φῶτα,
 Δυσσεβέος μαγίης ὑποθήμονα Κυπριανόν γε
 Καὶ οἱ ὑποσχόμενος δοιὰ χρυσοῖο τάλαντα,
 Λαμπροῦ τ' ἀργυρίου, ὅπως πείσειεν ἀνάγκη
 Παρθένον οὐκ ἐθέλουσαν ἐπινεῦσαι φιλότῃτι,
 Οὐ δεδῶς Χριστοῦ κρατερὴν μένος ἀκαμάτοιο.
 Οἰκτείρας δὲ μάγος διερὸν βροτῶν, ἐξ ἐπαιδῆς
 Κίκλῃσκεν χαλεπὸν κακοεργέα δαίμονα ῥίμφα.
 Ἀπτερέως δ' ἐλθῶν, Τί μ', ἔφη, καλέεις; ἀγόρευε.
 Ὅς δ' ἔφατ'· Αἰνῶς μοι κούρης μιῆς Γαλιλαίης
 Ἦτορ ἔρωσ ἐδάμασσε· σὺ δ' ἐννεπε, εἴ τέ μιν αὐτὸς
 Λέκτροισιν δόμεναι κρατέεις· αἰνῶς ποθέω γάρ.
 Ἄφρων δ' ἀντίπαλος δώσειν κατένευσεν ἄελπτα.
 Κυπριανὸς δ' αὖθις γε παλαμναῖον προσέειπεν·
 Ἐννεπέ μοι τεὰ ἔργα, ὅπως φρεσὶ θάρρος ἔχοιμι.
 Ὅς δ' ἔφατ'· Ἀγγελικῶν στιχέων πάρος ἦα φέριστος,
 Ἀλλὰ γ' ἐμῷ γενετῆρι πεπιθμένος, ἔλλιπ' ἀναχτα
 Ἐπταπόλου σφαίρης τὸν ὑπέρτατον· ὅσσα δ' ἔρεξα
 Εἰδήσεις· ἐρέω δέ· Πόλου καθαροῖο θέμεθλα
 Ταῦτὸς ἐμῇ κακίῃ γε διάνδιχα θήκατα ῥέξα,

Καὶ στίφος οὐρανίων ναετῶν ἐς γαῖαν ἔριψα.
 Μητέρα δ' αὖ μερόπων πάλιν ἤπαφον Εὐαν, ἀνάγκη
 Νοσφισάμην δ' Ἀδαμον πολυγηθέος ἐκ παραδείσου
 Καὶ Καΐνου παλάμην γνωτοκτόνον αὐτὸς ἔτευξα
 Αἵματι γαῖαν ἔδευσα· ἀκανθώδη δ' ἀναθάλλει
 Καρπὸν ἀεικέλιον μερόπων γένει εἶνεκ' ἐμεῖο.
 Ἐχθρὰ Θεῷ συνάγειρα θεήματα, καὶ κλοπίας δὲ
 Εὐνάς ἐγὼν ἐτέλεσσα· σεβίζεσθαι δ' ἀμενηνὰ
 Εἰδῶλα βρόττων νέον ἤπαφον, ἠδὲ θυηλάς
 Ἀνθρώπους ῥέζειν βλοσυρῷ κατεμήνυσα ταύρω.
 Αὐτὸς καὶ κρατέοντα Θεοῦ Λόγον, Ἰλὸν ἀναρχον,
 Ἐν σκόλοπι τανύσαι μαλερῷ σοβαροῦς ὀρόθυνα.
 Ἄστεα συγκλονέω, καὶ τείχεα κάββαλον αἰπά·
 Πολλοὺς δ' ἐξ ἐριδος θαλάμους ἐδόνησα χορεύσας.
 Ἀλλὰ γε δὴ τάδε πάντα κακὰ καὶ ἀπείρονα τεύξας,
 Πῶς τῆσδ' ἠϊθέου μεγαλόφρονος οὐδὲ τυχῆσω;
 Κυπριανὸς δ' ἐνεπεν κακοτερπεῖ δαίμονι λυγρῷ·
 Τήνδε λαθῶν βοτάνην κύκλιθ θαλάμου κατάδευσον
 Κούρης αἰδέσιδος· ἀτὰρ ὕστατος ἴξομαι αὐτὸς,
 Καὶ νόον ἐνθήσω κραδίῃ πατρῶιον αὐτῆ.
 Ἡ δέ σοι ἐλδομένῃ μάλα πείσεται ἔμπερ ὄνειρω.
 Περθένος ἠϊθεος δὲ τότε εἶδος ἔχουσ' ἐπὶ γαίης
 Ὠρῆ νυκτελίῃ τριτάτῃ μέλπεν Θεὸν ἦν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ πραπίδων μέσσον πελεμίζετο κούρη,
 Ἐν φρεσὶν ἦσι νόησεν ἀτασθαλίην κακοεργοῦ
 Ἡμιτόμους πρησθεῖσαν ὄφρ' εἰς πυρὶ· θάττον ἀναχτα

A Tollere, et armati thalamis prorumpere cuncti,
 Aglaidæque novam confestim pellere gentem.
 At miser inclusum servans in pectore amorem,
 Percussus, tanquam cæco latitaret, amatæ
 Virginis amplexus petiit; quæ protinus almæ
 Signa crucis faciens, audentem turpia longe
 Projecit juvenem resupinum, aptoque comantes
 Crine genas manibus scindans vultumque, decoras
 Abscidit vestes, cunctorumque ora resolvit
 In risus, Theclæ divina exempla secuta.
 Hæc ubi facta, Dei rursus recessit in ædes,
 His super accensus, pravum magicaque potentem
 Advocat arte virum, Cyprianum nomine, supplex,
 Binaque promittens auri argentique talenta
 Hortatur, charæ renuentia corda puellæ
B Cogat flagranti tandem concedere amori,
 Ignorans, Christi virtus quam nescia frangi.
 Tunc magus Aglaidæ sortem miseratus iniquam,
 Evocat actutum tenebrosum dæmona cantu.
 Adveniens subito, Quid vis? ait ille, profare.
 Cui magus hæc: Nostrum Galilææ virginis ardens
 Vicit pectus amor: thalamis hanc tradere nostris
 Dic, tibi num liceat, namque est mihi magna cupido.
 Annuit huic dæmon temere insperata daturum.
 At magus hæc contra sceleratum, Nunc tua, dixit,
 Facta doce, nostræ ut subeat fiducia menti.
 Tunc ille: Angelicæ fueram prius ipse cohortis
 Optimus; inde mei genitoris jussa secutus,
 Regem, qui cæli septem supereminet orbes,
 Deserui: quæ tunc egi nosces modo, singula namque
C Promere fert animus. Puri fundamenta cæli
 In partes discissa duas me auctore maligno,
 Atque cohors superum in terram dejecta colonum.
 Inde meis rursus decepta est fraudibus Eva
 Primiparens, lætisque procul migrare viretis
 Jussus Adam, dextraque Cain mactatus Abelus
 Cæde madet tellus; hinc duros horrida sentes
 Me propter, vilesque homini parit undique fructus.
 Ipse inimica Deo spectacula tetra coegi,
 Et furtiva toris alienis semina fudi:
 Vanaque mortales colerent idola recentes,
 Ac torve ferrent tauro libamina, suasi
 Consiliis egique meis: Verbumque supremum,
 Æternam sobolem, dira trabe figere adesti.
 Per me commotæque urbes eversa que cæsa
D Mœnia, multorumque toros discordia gauden
 Turbavit: totque ipse malis aliisque peractis
 Millibus, audacem dubitem captare puellam?
 Tum monstro magus hæc tristisque malisque fruenti,
 Hoc cape gramen, ait, circumque asperge cubile
 Virginis intactæ, veniensque novissimus ipse
 Iujiciam patrios ima in præcordia sensus;
 Illa tibi multum optanti per somnia cedit.
 Virgo bonum interea, cum tertia noctis adesset
 Hora, Deum, terræ vultum demissa, canebat.
 Cum subito concussa gravi præcordia motu
 Sensit, nequitiamque mali semiusta gerentem
 Igne supercilia agnovit. Regem illico tota

Mente petens, votisque vocans, membra omnia signo
 Muniit illa crucis, clamansque his ora resolvit :
 Summe Deus, qui cuncta regis, quo intacta parente
 Edita progenies, Christus, qui in Tartara missum
 Horrendum obscura religasti sede draconem,
 Humanumque genus servasti compede rupto,
 Qui manibus cœlum stellis ardentibus aptum
 Extendens, mediam super humida tergora terram
 Firmasti, qui solis equis ignita dedisti
 Lumina, noctivagæ formans juga candida lunæ:
 Quo satus, atque tua donatus imagine quoudam,
 Et paradisiaco satiari dulciter horto
 Jussus homo, quique huic horrendi fraude colubri
 Decepto, arboribusque sata regione fugato
 Ferre iterum voluisti animo miserante salutem,
 Illius atque tuo sanasti vulnera ligno,
 Propellens cunctos Christi cognomine morbos.
 Quem propter genitrix hominum comparuit omnis
 Tellus, extensum est cœlum, firmataque terra,
 Undaque effusæ: at solum te cuncta prementem
 Imperio noscunt rerum fundamina Regem.
 Adsis, atque tuam famulam tueare potenti
 Consilio, ne me vincat derisor iniquus:
 Incorruptorum nam te, faber alme, juvante,
 Virgineum cupio æternum servare pudorem.
 Scilicet ex animo dilexi te, optime Jesu,
 Ac multum celebrande Deus: namque ignea amoris
 Flamma tui succensa, meoque est indita cordi.
 Ne famulam, ne, quæso, tuam adversantis, iniqui
 Dæmonis invisâ subigi ditione, tuamque
 Permittas unquam legem violare, Beate:
 Sed nunc tolle vagum, mendacem, fœda loquentem.
 Hæc ubi dicta dedit, divino protinus ipsa
 Armavit corpus signo, Christique vocato
 Nomine, deformem visu, turpemque fugavit,
 Ac penitus spretum projecit dæmona longe.
 Ille autem multo suffusus corda pudore
 Astitit ante magum, quærentique, est ubi virgo,
 Quam te huc actutum jussi deducere? clare
 Cuncta docens, ait, ulterius ne quære; tremendum
 Namque videns signum tremui formidine totus.
 Subrisit, rursusque alium Cyprianus iniquum
 Dæmona, Thessalica confusus in arte vocavit.
 Adfuit hic, jussusque tuos, et inertia novi
 Corda, ait, alterius; meque huc pater ipse dolenti
 Ferre tibi auxilium misit. Nec plura locuto
 Sic magus exsultans: Hæc jam medicamina, dæ-

[mon],

Accipe, et intactæ totas line virginis ædes.
 Ipse sequar, primisque, reor, congressibus illam
 Seducam. His dictis abiit mandata facessens.
 Nox erat, et Regi veneranda puella supremo
 Mittebat de more preces, sic ora resolvens:
 Corripui corpus media de nocte cubili,
 Justitiam ante tuam, Rex inclyte, judiciumque
 Verum, cuncta meæ lassura piacula vitæ.
 O qui cuncta creata regis, miseraris abunde,
 Ætheriis leges ponis, cœlestia firmas,

A Ἐγὼ, τὸν ποθέεσκεν, ἀτὰρ σημήνατο χειρὶ
 Σταυρῷ πᾶν δέμας· αἴψα γεγωνήσασα δ' ἔειπεν·
 Πάντων δεσπόζων, Θεὲ κύδιμε, παιδὸς ἀχράντου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέτωρ, ὃς ταρτάροντα
 Αἰνοπέλωρον ὄφιν ζοφεροῖς ἐπέδησας ἐν αὐλαῖς,
 Οὓς δὲ πέδαις ζώγρησεν, ὄλους κύδιστ', ἐσάωσας,
 Ὅς πῶλον ἀστερόεντα τανυσσάμενος σέο χειρὶ,
 Γῆν δὲ μέσον χάεος νοτίοις νύκτοισιν ἔρειςσας,
 Ὁ φλογοεράς δαίδασ πῶλοις Τιτᾶνος ἔπασσας,
 Μῆνην ἀργεννήν δὲ βοάζυγα νυκτὶ τέλεσσας,
 Ὁ βροτὸν ἄνδρα τεῆ μορφῇ τεύξας πανόμοιον,
 Ὁν παραδεισιάδος καλιῆς κορέσασθαι ἄνωγας,
 Θηρὸς δ' αἰνοτάτου ὄφειος ὑποθημοσύνησιν
 Εὐδένδροιο πέδοιο λιασθέντα πάλιν αὐτῆς
 Διζόμενος ἐσάωσας Ἄναξ, ἐλεήμονι θυμῷ,
 B Κείνου δὲ σκόλοπι πληγὴν τεῷ ἐξακέσασο,
 Χριστοῦ ἐπωνυμίῃ πάντ' ἄλγεα τοῦδε καθήρας·
 Τοῦδε γὰρ εἴνεκα πᾶσα φασίνεται ἀνδροφόρος γῆ,
 Οὐρανὸς ἐκτετάνυσται, ἀτὰρ χθὼν ἠρείριστα,
 Ὑδάτα δὲ προχέονται· ὄλη δὲ σε μοῦνον Ἄνακτα
 Βαλβίς παντομέδοντα ἐπίσταται· ἐλθὲ, σάωσον
 Σῆ κρατερῆ βουλήν δμωῶν σέο, μηδέ με δεινὸς
 Μῶμος νικήσῃ· σεῦ γὰρ χάριν, ἀφθιτοεργέ,
 Ἦνεκέως μενέμεν ἐθέλω μάλα παρθένος ἀγνή.
 Κηρόθι γὰρ σε, φέριστε, λίην ἀγάπαζον Ἰησοῦ,
 Δέσποτά μευ πολύαινε· σὺ γὰρ πυρσὸν φλεγέθοντα
 Σεῖο ποθῆς πύρσευσας, ἐμῷ δ' ἐνεθήκαο θυμῷ.
 Τῷ νῦν μήποτε σὴν δμωῶν δαμάσῃς ὑπὸ χεῖρα
 Ἀντιβίου, στυγεροῖο, ἀθεσμίου, ἀντιθέοιο,
 C Μηδὲ παρεξελθεῖν με, Μάκαρ, σέο θέσφατ' ἐάσῃς,
 Ἄλλ' ἀπάλακτ' ἀλάτην, συνθήμονα, αἰνοσοφιστήν.
 Ὡς ἢ μὲν τὰ ἕκαστα πιφασκομένη, ἐδὴν αἴψα
 Σῶμα Θεοῦ σφρηγῖδι κεκορυθμένη, βδελυρωπὸν
 Αὐτίκα δαίμονα σεῦ ἐν ἐπωνυμίῃ Χριστοῖο,
 Καὶ τὸν μὲν προέηκεν ἀτίμητον μάλα κάγχυ.
 Ὅς δὲ σὺν αἴσχει πολλῷ ἔβη κατενώπα μάγοιο.
 Δαίμονα Κυπριανὸς δ' εἰρώτεε· Ποῖ πέλει αὕτη,
 Ἦν σοι ἐγὼ κελόμην δεῦρ' ἀξέμεν ὅτι τάχιστα;
 Ἐννεπε δ' ἀντίπαλος σάφα πάντα· Μήτι μετάλλα·
 Ἦ γὰρ ἐγὼ φοβερόν περιδείδια σῆμα νοήσας.
 Μειδήσας δὲ μάγος, χαλεποῖς ἔργοισι πεποιθὼς,
 Κίκλησκεν πάλιν ἄλλον ἀταρτηρόν Βελίαρρον.
 Κυπριανῷ δ' ἀγόρευε· Μάθον καὶ σεῖο ἀνωγῆν,
 D Καὶ τοῦδ' αὖ κακότητα· ὅθεν γενέτης μ' ἀνέπεμπε
 Σῶν ἀχέων ἐπαρωγόν. Ὁ δ' αἴψα μάγος κεχαρηῶς
 Ἐννεπε· Τῆ τῶδε δαίμον, ὄλον δῶ παρθένου ἀγνῆς
 Φαρμάκῃ ἐγκατάδευσον· ἐγὼ δ' ὄπιθε, σέο βαίνω,
 Πείσειν δ' αἴψ' ὄλω μιν. Ὁ δ' ὤχετο. Σεπτοτάτη δὲ
 Παρθένος αἰδοῦλη νυκτὸς κατὰ μέσσον Ἄνακτι
 Εὐχολὴν ἀνέπεμπε, τάδε ἐκ στομάτων προῖεῖσα·
 Μεσσατὴν κατὰ νύκτα ἐμῶν λεχέων ἀνόρουσα
 Ἐξερρέειν, κύδιστε, ἀμαρτάδας, ἄσπερ ἔτευξα,
 Εὐδίκης κατενώπα τεῆς, κρίσεως δὲ τ' ἀληθοῦς,
 Ὡ κρατέων γενετῶν, ἐλεητύος ἀφθονε δωτήρ,
 Αἰθερίων νομοδῶτα, καὶ οὐραγίων ἐπίκουρε,

Ὅν γαίη τρομέει, καὶ ἀντιθέου ἄλοισι
 Ὅς μένος αἰσχίστως ἄλεσας γενέτου· Ἄβραάμ δὲ
 δεξάμενος θυσίην ὡσεὶ μεγάλην ἑκατόμβην·
 Ὅς Βῆλον κατέριψας, ἐπὶ τε δρόκοντα κατέκτας,
 Καὶ διὰ σοῦ θεράποντος εὐσεβέος Δανιήλου
 Περσῶν ἔθνεα πάντα τῆν θεότητα δίδαξας·
 Ὅς διὰ τηλυγέτου Χριστοῦ σέο Παιδὸς ἅπαντα
 εὖ διεκόσμησας, καὶ ἐν χθονὶ φέγγος ἀναψας·
 Ὅς νέκυας μετὰ πότμον ὑπότροπον ἐς φάος ἤξας,
 Λίσσομ', Ἄναξ, σέο, μὴ με κακοῖς ἐπιθήμεν' ἐάσης,
 Ἄλλὰ γ' ἐμεῖο φύλαξον, Ἄναξ, δέμας αἰὲν ἀπῆμον.
 Δαῖδά τε παρθενίης γε παράσχεό μοι ζείουσαν,
 Ὅφρα σὺν ἡμετέρῳ μνηστῶ νυμφῶνα κατείδω
 Χριστῶ, συνθεσίας δ' ἀποτίσομαι ἄσπερ ὑπέστην.
 Αὐτοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ, γέρας θ' ἅμα κύδει· Ἄμην.
 Ὡς ἡ μὲν τὰ ἕκαστα λιτάζετο, αὐτὰρ ὁ δαίμων
 εἶνεκ' ἀγνηορίης σὺν αἰσχεί φεῦγε κατηφής,
 Ἐλθὼν δ' ἄντα μάγοιο παρίστατο. Κυπριανὸς δὲ
 εἶρετο· Ἐννεπε, δαίμων, ὅποι πέλει ἦν κελόμην σε
 Ἄξειν παρθενικήν; Ὁ δ' ἀμείβετο, Ἦ μάλα δὴ με
 Νίκησεν κρατερῶς σημήτιον, ὅττι δέδορκα
 Φρικτὸν ἄδην πάντεσσιν, ὑπέρβιον, οὐχ ὑποεικτόν.
 Αὐτὰρ ὁ Κυπριανὸς κάλεσε κρατερώτερον ἄλλον,
 Ὅς πάντων ἦνασσε, καὶ ἡ γενέτης μελανωπῶν.
 Τῷ δ' ἔρατ'· Οὐτιδανὸς σὺ πέλων ὑπέειξας ἀφαιρέ;
 Ὅς δέ γε θαρσαλέως ἀπαμείβετο· Ἄρτι κομίζω
 Κεῖνην παρθενικήν σοι, ἐτοιμότατος δὲ μάλ' ἔσσο.
 Κυπριανὸς δ' ἀπάμειπτο· Ἐμοὶ σημήτιον εἶπε,
 Ὅττι τελεσσάμενος νίκης ἔντοσθε γένηται.
 Ὅς δ' ἔφατο· Πρῶτον κλονέω μέλας πυρροῖσιν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ μετὰ ἕκτον ἐγὼν ἤμαρ πάλι κείνην
 Θαμβήσας κατὰ νύκτα ἐτοιμοτάτην σοι ἀγεινῶ.
 Καὶ ρ' ἐλθὼν ἀσύφηλος ἐπιστάς παρθένῳ ἀγνῇ,
 Παρθενικῆς ἐτέρης εἶδος, καὶ εἶμαθ' ὅμοιος,
 Ἐν λεχέεσσι καθῆστο, δόλῳ δ' ἀνερείχατο μῦθον·
 Ἦλθον ἐγὼ μετὰ σεῖο ἀπ' αὐτῆς τῆσδ' ἐκεν ἡοῦς
 Παρθενίῃ ἐρατῇ ἐπιτερπομένη, ἐπεὶ ἡ με
 Χριστὸς ἀναξ προΐηλεν, ὅπως κέ με ὧδε τελέσση.
 Ἄλλὰ, φίλη, τόδε λέξον ἐμοὶ, πόσον ἐστὶν ἐκισθλον
 Παρθενίης ἐρατῆς, καὶ μισθὸς ὅσος τετάνυσται·

Καὶ γὰρ δὴ σ' ὁρώω ἀλιθάντεσιν εἴκελον ὧδε
 Λύσταλέης βιοτῆς, καὶ ἀνικμοτάτοιο τραπέζης.
 Παρθένος αἰδοίῃ δ' ἀπαμείβετο· Οὐτιδανὸν μὲν
 Ἄθλοθέτημα πέλει, μείζων δὲ τε μισθὸς ὀπηδεῖ.
 Ὡς δ' αἰσυλόμητις ἔφη· Οὐ παρθένος ἦεν
 Ἐν παραδεισιάδος δαπέδῳ Εὐῆ σὺν Ἀδάμῳ·
 Ἄλλ' ἐπεὶ ὑστατίοισι χρόνοις μέγθη λεχέεσσι
 Πρωτογόνου Ἀδάμου, παίδων μήτηρ ἀνεδείχθη,
 Ἐνθεν σπέρμηθεν γενεὴν πάντων μεροπῆων,
 Ἐσθλά δὲ πάντ' ἔμαθεν. Τότε δὴ τότε ἔμελλεν Ἰούστα
 Δαίμονι πειθομένη θυρέων ἕκτοσθε γενέσθαι.
 Γηθήσας δ' ὁ ἄλαστος ἔβη παιδὸς πάρος ἔξω.
 Ἦ δ' ὡς οὖν ἐνόησε δόλον ὀλοόφρονος ἐχθροῦ,
 Ἄψ ἐπὶ εὐχολῆν νόον ἔτραπεν, ἦν δέμας αἶψα
 Σταυρῶ σημήνασα, ἀπὸ στομάτων δέ τ' ἀήτην
 Πέμψασ' ἐλέγχιστον βαρὺ δαίμονα ὤσεν ἀπ' οἴκου.
 Τυτθὸν δ' ἀμπνεύσασα ἀπὸ κλόνου, ὧδ' ἀγόρευεν·

Vers. 175

A Quem metuit tellus, quo vindice turpiter olim
 Totius sobolis cecidit furor impius : Abrae
 Cui dilecta, boumque instar fuit hostia centum :
 Per quem dejectus Belus, serpensque peremptus ;
 Per quem etiam multa insignis pietate minister
 Edocuit cunctos Daniel tua Numina Persas ;
 Quique per unigenam Christum, recto ordine cuncta
 Disponens, terram replesti luce, novasque
 Mortua post obitum revocasti corpora in auras.
 Rex, oro, ne me ulla sinas in crimina labi,
 Sed corpus sine labe meum tuearis in omne
 Tempus, virgineique facem largire pudoris
 Ardentem, ut thalamos sponso comes addita Christo
 Invisam, pepigi quondam quæ fœdera servans.
 Gloria namque illi simul est, honor, atque potestas.
B Has ubi virgo preces emiserat, illico dæmon
 Aufugit mæstus, fastu cogente pudorem,
 Et veniens stetit ante magum, frustra que puellam
 Quærenti, acintum quam duci jusserat illuc,
 Pauca refert : Et me quæ vidi signa potenter
 Vicerunt certe, nimium signa horrida cunctis,
 Quis est exsuperans, et nescia cedere virtus.
 Tunc aliam, cui vis major, quemque omnia monstra
 Nigra oculis regemque timent, patremque, vocavit
 Dæmona, Tuque, inquit, cessisti vilis, inersque ?
 Ille autem audacter : Per me deducta puella
 Mox aderit, fac tantum animo sis ipse parato.
 Tunc Cyprianus ait : Quæso, mihi detege signum,
 Quod dein perficiens capies optata trophæa.
C Qui retulit : Primum quassabo febribus artus
 Virginis, inde dies ubi sexta advenerit, illam
 Attonitam noctu reddam, ducamque paratam.
 Nec plura. Intactam vilis stetit ante puellam,
 Alterius referens vestes, ac virginis ora,
 Conseditque toro, flecto sic ore locutus :
 Tecum ego ab Eoa veni regione profecta,
 Virginitate fruens blanda ; me misit et ipse
 Christus, ut efficiar sic te perfecta magistra.
 Sed pro virgineo certantem, clara, pudore,
 Dic mihi, quæ maneat te præmia, quantaque mer-
 [ces].

Nam video gelidis tua membra simillima functis,
 Squallida vita tibi est, nec non pareissima mensa.
 Candida tunc contra virgo, Certaminis, inquit,
D Exiguus labor est, merces tamen ampla sequetur.
 Impia sed meditans dæmon, Cum conjuge, dixit,
 Haud certe virgo in lætis fuit Eva viretis.
 Verum postremis thalamo conjuncta diebus
 Adam primigeni, natorum prodita mater,
 Inde omnem genuit proprio de semine gentem,
 Novit et omne bonum. Tunc jam, tunc virgo volebat
 Spiritui credens efferre e limine gressus.
 At lætus dæmon cursu prævertit euntem.
 Quæ simul infestas inimici comperit artes,
 Intenditque animum precibus, signoque salutis
 Membra tegens subito, spiransque ex ore furorem
 Multis affectum probris sede expulit hostem.
 Ast ubi mota parum requierant pectora, dixit,

Æterno grates, novi, morbusque recessit
 Igneus. Inde preces fundens, Tua munera, quæso,
 Clamabat, transfige tuo mea membra timore,
 Christe potens, nostrique tua de lege misertus,
 Ferre tuum semper fac glorier, optime, nomen.
 At magus abjecto redeuntem dæmona vultu,
 Et graviter mœstum, dictis objurgat acerbis :
 Tene etiam pulchræ aspectum timuisse puellæ?
 Sed quæ illi virtus, cum videris ipse, fatere.
 Cui dæmon, Ne quære, inquit, ne scire labora.
 Qualia perspexi non possum dicere signa.
 Territus aufugi subito, timidusque recessi.
 Quod si scire tamen cupias, mihi dicito magnum
 Ipse sacramentum. Quod dicam? rettulit ille.
 Tunc dæmon, Jura per quæ mihi cumque potestas

Imperiumque datum. Simul hoc magus auribus hau-
 [sit],

Juravit nunquam se velle abscedere ab ipso.
 Tunc dæmon fidens : Extensi robore Christi
 Visa meis oculis trepidantem signa fugarunt :
 Quærentique mago, num Christus fortior illo,
 Respondit : Dum vera loquar, tu percipe mente.
 Quæ nos hic gerimus, nostro deceptus ut astu
 Mortalis tristi subdatur crimine, cunctis
 Ista patent : vita sed æneum in illa, et aduncum
 Est instrumentum quoddam, quod sistitur ardens
 In medio : tum si quis (homo, sive angelus ille
 Quid minimum peccet, mox nuntia turba per ipsum
 Ante thronum ducit suspensi robore Christi.
 Tunc Cyprianus ait, Procul esto, in fœdera Christi
 Festinare lubet (celereres nam diligo motus),
 Et cruce gaudentem, patiar ne talia, amare.
 Cui monstrum, Quæ mox jurasti maxima, dixit,
 Nunc violare paras? At quæ tibi (rettulit ille),

Impie, juravi? Per quæ mihi cunque potestas
 Imperiumque datum, respondit dæmon. At ille,

Nec te, nec tua facta, inquit, scelerate, pavescio.
 Nocte ista siquidem vera ex te noscere cuncta
 Virginis intactæ licuit per vota precesque,
 Terrificamque crucem : nullo nam robore polles.
 Nunc etiam, quibus imperium, te judice, magnum,
 Ipse meis ponam signacula fortia membris.
 Jamque tuus mihi sordet amor, tuaque ipse recuso
 Consilia. Hæc fatus, Christo persolvit honores,
 Ejiciensque malum, procul hinc, procul aufuge,
 [dixit],

Nam Christum quæro. Subitoque nefarius ivit.
 Tunc magicæ libros Cyprianus colligit artis,
 Et juvenum validis intacti ad Numinis ædem
 Dat gestare humeris, sequitur quos cominus ipse.
 Obvius inde pedes prosternitur ante sacratos
 Præsulis Anthimii, sic illum voce precatus :
 Servus in æterni supremique agmine Christi

A Ἀθανάτω χάριν, οἶδα, πυροῦσα δὲ νοῦσος ἀπέσθη.
 Εὐχομένη δ' ἔφατο· Χριστὲ κρατέων, γέρα σεῖο,
 Σῶμ' ἐμὸν ἐκπερόνησον· ὑποτρόμεόν σε, φέριστε,
 Καὶ πάλι, σῆ μ' ἐλέειρε θεμιστύϊ· δὸς τε δὲ κῦδος
 Οὐνομα σὸν φορέειν. Κατηφιόων δὲ μάλ' ἤλθεν
 Ἀντίθεος κατενώπα μάγου τετιτημένος αἰνῶς·
 Τὸν δὲ τε Κυπριανὸς τότε ὀνειδίους βάλε μύθοις,
 Μὴ ἄρα καὶ σὺ νέης ἐλικώπιδος ἔτρεσας ὄμμα;
 Ἄλλὰ γε λέξον ἰδὼν κούρης σθένης οἶον ἔνεστιν.
 Ἐνεπε δ' ἀντίθεος· Μὴ μ' εἴρσο, μηδὲ μετάλλα.
 Οὐ δύναμ' ἐξερέειν σημήϊον οἶον ἐσεῖδον,
 Δεΐλαιος τρομέων δ' ἀναχασσάμενος φύγον αἶψα.
 Εἰ δὲ μαθεῖν ἐθέλεις, αὐτὸς μέγαν ὄρκον ὁμοσον.
 Κυπριανὸς δ' ἀπάμειπτο καὶ εἶρετο· Ποῖον ὁμόσσω
 Ὅρκον; Ὁ δ' αὐτ' ἀπάμειπτο· Ἐμῶν μενέων κατὰ

B [πάντων,
 Ὡνπερ ἔχω κρατέω τε. Ὁ δ' ὡς κλύεν εὐθύς ὁμοσσε,

Μήποτε δὴ προλιπεῖν τὸν ἀγήνορα. Καὶ τότε εἶπε
 θαρσύνεις· Χριστοῖο τανυσθέντος σχολοπῆϊ
 Σφρηγίδα παπτήνας τρομέων φύγον. Ὅς δὲ προσηύδα·
 Εἰπ' ἄγε μοι, κρείσσων γὰρ ὑπάρχει σεῖο μάλ' αὐτός;
 Ἐνεπε δ' ἀντίπαλος· Κλυέ μευ, καὶ ἀληθέα λέξω.
 Ὅσσα γὰρ ἐνθάδε ἄμμες ἀλιτροσύνης ὑπὸ λυγρῆς
 Ῥέξωμεν, μέροπας τε βροτοὺς ἀπάτησι δίδόντες,
 Ἔστ' ἐπεικτὸν ἅπασιν· ἀτὰρ βιοτὴν ἐς ἐκείνην
 Γναμπτὸν χαλκότυπες πέλει ὄργανον, αὐτὸ πυρωθὲν
 Κεῖται ἐνὶ μέσσοισιν· ἀτὰρ σχεδὸν ἦν τις ἀμάρτοι,
 Ἄγγελος ἢ βροτὸς, σὺν ταύτῳ ἀγγελιωταί
 Χριστοῦ σταυροπαγοῦς ἐπὶ βήματος ὧκα φέρουσι.

C Κυπριανὸς δ' ἀγόρευσεν· Ἀγ' ἐκθορε· ἐς φιλίην γὰρ
 Ἔρχομαι ἀπτερέως, καὶ μοι τάχος ἀνδάν· ἐρῶ δὲ
 Σταυροχαρῆ ποθέειν, μήπως τλαίην τὰ ὅμοια.
 Εἰδεχθῆς δ' ἀπάμειπτο· Ὅμοσσάμενος μέγαν ὄρκον
 Παρθασίης δ' ἀλέγεις; Ὁ δ' ἀνείρετο· Ἐνεπ', ἀλα-

[στορ,
 Ὅρκια ποῖά σοι ὠμοσάμην νῦν αὐτός; Ὁ δ' εἶπεν·
 Ἔς κρατεράς τὰς ἐμὰς δυνάμεις. Ἀπάμειπτο μάγος
 [δὲ,

οὔτε σέ, οὔτε τὰ περιδείδια, ἔχθιτε, ἔργα.
 Νυκτὶ γὰρ ἀτρεκίην τῆδ' ἐμμαθὸν ἐκ σέο πᾶσαν
 Εἶνεκα παρθενηκῆς· ἀράων ἀγνῶν τε λιτάων,
 Καὶ σταυροῦ σφεδανοῖο· σὺ γὰρ μάλα ἐσσι ἀναλκις.
 Τῷ νῦν ἐν ρεθέεσσιν ἐμοῖς σφρηγίδα κραταιὴν
 Θήσω ἐγὼ, τήνπερ τε μέγα κρείουσαν εἶπες·

D Σὴν φιλίην δ' ἀθερίζω ἀπειπάμενος σέο βουλάς.
 Ὅς δ' ὡς οὖν τὰδ' εἶπε, γέρας Χριστῷ πόρην εὐθύ,
 Δαίμονα δ' αἰνὸν ἔλασσε, Ἀπέρχεο τηλόθι, λέξας,

Δίξημαι γὰρ Χριστόν· Ὁ δ' αἰσχιστος κίεν αἶψα.
 Κυπριανὸς δὲ λαβὼν βίβλους μαγικὰς κατέθηκεν
 Ὡμοῖσι στιβαροῖσι νέων ἀγέμεν ποτὶ οἶκον
 Ἀχράντοιο Θεοῦ, καὶ δ' αὐτὸς ἐφέσπετο ταῖσδε.
 Πάρ ποσὶ δὲ προπάροιθε πεσῶν θείου ἱερῆος
 Ἀνθίμου (1) ἀντιόων, τάδε οἱ φάτο· Ἀθανάτοιο
 Οὐρανίου θεράπων στρατιῆ Χριστοῦ προπέβουλα

Vers. 22.

(1) Cum in conversione Latina, quæ refertur
 tom. III *Thesauri Novi Anecdotorum* Martene, et

Darand. pag. 1621, utroque modo legatur, nos me-
 tri gratia pro Anthimo Anthimium reddidimus.

Βύβλω ἐγκαταλέξει ἐμὸν κέαρ. Ὅς δὲ χολωθεὶς
 Ἐννεπὲν οἱ, Κακότητα τεὴν ἀπέρουξθ' ὀπίσω·
 Οὐ σοὶ γ' ἄρκιόν ἐστίν ἀφ' ἡμέων ἔκτοθ' ἔόντα
 Ἐρθεῖν οἷα βέβουλας; ἀνακτορίων δέ τ' ἀλεύου·
 Καὶ γὰρ Παντομέδοντος ἀήττητος πέλει ἰσχύς.
 Κυπριανὸς δ' ἀπάμειπτο, Κἀγὼ φρεσὶν ἦσιν ἀν-

[έγων,

Ὡς Χριστοῦ δύναμις κρατερὴ πέλει, ἥδὲ μέγιστη.
 Τῆδε γὰρ ἐν νυκτὶ κούρη σεπτῆ κατέπεμψα
 Δαίμονας ἀντιθέους, ὅπως ἀπάτης ἐνὶ δεσμοῖς
 Θηρήσωσι νόον κρατερόφρονος ἡϊθέσιο.

Ἡ δὲ μαθοῦσα νόω, εὐχῆ, σφρηγίδι τε Χριστοῦ
 Νίκησε κρατερῶς. Νῦν δ' ἀνσχεο, καὶ δ' ἐλέησον,
 Αἰδόμενος δ' ἰκέτην σέο, δέχνυστο, φέρτατε φωτῶν,
 Βίβλους, ἐνθεν ἐγὼ κακὰ μυρία τεύχον ἀλιτρὸς,
 Καὶ πυρὶ τάσδ' ἀμάθουνον, ἐμὴν ψυχὴν ἐλεαίρων.
 Πεισθεὶς δ' ἀρητῆρ βίβλους λάβε, φλέξε δὲ πάσας,
 Κεῖνον δ' εὐλογέων ἀγανοῖς μύθοις ἀπέπεμπε,
 Πυκνὰ παραιφάμενος σιχοῖς Θεοῦ ἐγκαταδύνειν.
 Κυπριανὸς δ' ἀφορρὸς ἰὼν ἐδν ἐς δόμον αὖθις,
 Ῥέξας εὔτε κόνιν μορφᾶς βρετέων ἀμενηνῶν,
 Πᾶσαν δὲ ζοφερὴν νύκτα πεπλήγητο σῶμα,
 Καὶ φάτο· Πῶς δ' ἂν ἐγὼ Χριστοῦ βλεφάροισι φα-

[νεῖην

Τόσσα κακὰ ρέξας; πῶς δ' ἂν Θεὸν εὐλογέοιμι
 Ἡμετέροις στομάτεσσι, δι' ὧν ἑτέρους ἀθέριξα,
 Δαίμονας οὐλομένους ἐν ἑμοῖς καλέων στομάτεσσιν;
 Καὶ τέφρην κεδάσας κατὰ γῆν, Θεοῦ ἤτεεν οἶκτον
 Σιγαλέως κατὰ γαῖαν, ἐπεὶ τρόμεεν μέγ' αὖσαι.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ βοδόπηγος ἐπήλυθεν ἀργέτις Ἡὼς
 Σαββατικῆς μεγάλης, τότε δὴ πέλε πᾶσι θαλεῖη.
 Ὡς δὲ καὶ αὐτὸς ἔβαινε Θεοῦ μέγαλοιο νέηλυς
 Σεπτῆν εἰς ἄγυριν, πωλεύμενος ἤρχετο τοῖα·
 Δέσποτα, εἰ θεράπων τεὸς ἄξιος ἔμμεν' οἶω,
 Δός με τοῖς μεγάροισιν ἰόντα γε μῦθον ἀκοῦσαι
 Ἐκ Γραφικῶν βίβλων εἰς κληδόνα εἰς μάλα ἐσθλήν.
 Ὅς δ' ὡς οὖν ἐπὶ βηλὸν ἔβη ναοῦ, ἔννεπε Δαβὶδ
 Δῖος Ἰεσσαΐδης, Ὅρα, Κύδιμε, μηδὲ μεθήσης,
 Ὡ κρατέων, μηδ' αὖ με λαθὼν τηλοῦ σέο τεύξης.
 Αὐτίς δὲ προφάτωρ Ὡσηὲ μέγας τάδ' ἔειπεν
 Ἐνθους, Εἰ δ' ἄγε μὴ πάϊς ἔσσεται. Αὐτὰρ ὁ αὖθις
 Δαυΐδης ἀγόρευε, Προέστιχον ὄμματ' ἐμεῖο
 Ὅρθρον φωτοφαῆ νυκτὸς ζοφερῆς ἐλατῆρα,
 Ὅφρα γε θειοτέροις σέο ῥήμασιν ἔσπομαι αἰέν.
 Ἡσαΐας δ' ἑτέρωθι, Φόβος σέο μήποτ' ἀπαύρη
 Θυμὸν, τέκνον ἐμοῖς, καὶ ὃν φιλέω Ἰακώβην,
 Ὅν πάντων κατέλεξα περικτιόνων πρόμον ἄλλων.
 Παῦλος δ' ὧδ' ἀγόρευε θεηγόρος, Αὐτὸς ἀνάσων
 Ἡμέας ἐπρίατο Χριστὸς δυσπεμφέλου ἀρῆς
 Ἐκ προτέρης θέμιδος. Πάλι δ' ἔννεπεν ὧδ' ὑποφήτης
 Δαβὶδ ἀριστολύρης, Τίς δ' ἂν Θεοῦ ἐξερεεῖνοι
 Ἄθανάτου δύναμιν, καὶ οὔσαι πᾶσιν ἐνίσποτι

Ἔμους Παντομέδοντος; Ἐπειτα δὲ τεύχος Ἄνακτος
 Θειοτέρων ἐπέων, μετέπειτα δὲ ἀρητῆρος
 Παρρασίη· ἀτὰρ αὖτε κατηχῆεις λόγος ἀνδρῶν·
 Ἐξίτε ἐκ νηϊο Θεοῦ βροτοὶ ἤμιτέλεστοι.

Κυπριανὸς δ' ἀγανὸς θώκοις ἐτι ἦστο σιωπῆ.

Vers. 279

A Jam mea proposui conscribere corda libello.
 Iratus tunc ille, Tuam procul eripe, dixit,
 Nequitiam; longe a nobis quæcumque patrastī,
 Non tibi visa satis? Sacros ne accede penates;
 Namque invicta Dei virtus est cuncta regentis.
 Tunc Cyprianus ait, Nostræ quoque noscere menti

e.

Sorte datum, quod magna Dei sit firmaque virtus.
 Ipse etenim exacta venerandam nocte puellam
 Pluribus impetii monstris, si forte doloso
 Magnanimam illius captarent compede mentem.
 Sed precibus, validoque crucis signo omnia vicit
 Virgo potens animi. Nunc me tueare misertus,
 Et veniam oranti tribuens, hos accipe libros,
 Optime terrigenum, queis tot mala perditus egi,
 B Atque meam miserans animam, da protinus igni.
 Credidit, et libros capiens exussit ad unum
 Antistes, tum fausta precans, illumque frequenter
 Tempia Dei properare monens, placido ore remisit.
 Tunc proprias gressus referens Cyprianus ad ædes
 Vanaque contrivit divum simulacra, suumque
 Tota nocte gravi ferit sub verbera corpus,
 Hæc fatus: Christi ante oculos quo denique pacto

Tot scelerum reus accedam, nostroque Tonantis
 Ore canam laudes, reliquis quo damna paravi,
 Et tantum Stygias pestes in vota vocavi?
 Hinc cinerem spargit, veniamque a Numine poscit
 Stratus humi tacitusque, timet nam tollere vocem.
 Candida jamque aderat roseis Aurora lacertis,
 C Magna resurgentis referens solemnia Christi,
 Cum magni simul ipse Dei novus assecla venit
 In sacrum cœtum, doctusque ita voce precatus:
 Si, Deus omnipotens, mereor tuus esse minister,
 Da, precor, ex sacris libris tua templa petentem
 Accipere auguriis oracula plena secundis.
 Ast ubi prima sacri ventum est ad limina templi,
 Isaacides ait: Omnipotens, me respice, neu me
 Destituas, latitansque tuo procul ore repellas.
 Tum magnus, sacroque afflatus numine vates
 Oseas: Agedum, servus jam non erit, inquit.
 Atque iterum David: Mea lumina matutinum
 Prævenere jubar, quo noctis opaca fugantur,
 Ut divina sequar tempus tua dicta per omne.
 D Ast alibi Esaias, Animum non auferat, inquit,
 Formido, mi nate, tuum, et quem diligo Jacob,
 Finitimisque ducem selegi ex omnibus unum.
 Divinus sic Paulus ait: Nos ipse prioris
 Rex Christus solvit maledicto legis acerbo.
 Rursus et ipse Dei interpret, citharæque peritus
 Concinit Isaacides: Æterni roborata Regis
 Quis canat, atque aures hominum quis cuncta re-

[gentis

Carminibus repleat? Tum post recitata supremi
 Carmina sacra Dei, nec non de more peractos
 Presbyteri monitus, vox est audita virorum:
 Non dum perfecti divino abscedite templo.
 Ast humilis Cyprianus adhuc cum scamna teneret

Ore silens, quidam, Sacris te proripe tectis,
 Nuntius Asterius dixit. Cyprianus at illi,
 Mene exire jubes extensi robore Christi
 Servitio addictum? Sed nondum, rettulit ille,
 Perfecta summo famularis mente Tonanti.
 Cui Cyprianus ait: Vivit Deus omne per ævum,
 Dæmonas opprobrio dignos qui prodidit unus,
 Atque meam miserans animam, servavit iustam,
 Haud mihi fas efferre isto de limine gressum,
 Ni prius alma fides Christi me reddat alumnum.
 Hæc simul ædituus didicit, celer omnia sacro
 Nuntiat Anthimio. Cyprianum hic advocat, utque
 Par erat, austero multa ore profatur ad illum,
 Quæ fecit quærens; tum fundens vota parumper,
 Quæ Dens in mundo gessit, cuncta ordine pandit,
 Lustravitque virum sacra baptismatis unda.
 Octavoque die sacros perlegit in æde
 Libros Christiloquos: viginti et quinque peractis
 Iste pusillus adhuc sacris minimusque dicatus
 Ordinibus, portasque habuit, curamque sacrorum.
 Quinquagena dies ubi venerat, illico munus
 Exercere suum dignus fuit; inde potenter
 Spirituum domuit tetras vilesque phalanges,
 Humanoque graves pepulit de corpore morbos,
 Atque adeo Christi multos in ovile reduxit,
 Qui cæcam vanamque fidem renuere deorum.
 Jamque anno vertente parem Cyprianus adeptus
 Presbyteri sedem; spatiumque decenne ministri
 Munere defungens solio senioris adhæsit.
 Tunc bonus Anthimus præsul, vereque beatus
 Omnes finitima accitos regione cœgit
 Presbyteros, Christique choro digna omnia fatus,
 Vivus adhuc, propriæ Cypriano sedis honorem
 Sponte dedit: tum regna petens cœlestia, sancto,
 Cujus erat custos, homini commisit ovile.
 Hinc divina regens Cyprianus templa puellam
 Excepit, sacroque Ministræ ornavit honore,
 Et veteri Justæ mutato nomine, dixit
 Justinam intactam, cunctisque præesse tenellis
 Ancillis voluit Christo famulantibus unam.
 Tum multos etiam, queis vana insederat alta
 Mente superstitio, Christi servavit amore
 Succensos, multumque ferens in ovile reduxit
 Supremi, cui semper honos et gloria, Regis.

A Ἀστέριος δὲ τις ἦε διάκτορος, ὃς φάτο τῷδε,
 Ἐξίθι κοιρανίων μεγάρων. Τὸν δ' ἀψ' ἀπάμειπτο,
 Σταυροπαγοῦς Χριστοῦ θεράπων πέλω, ἔκτοθι δ' αὖ με
 Σεύεις; Τῷ δ' ἐνένειπε διάκτορος, Ἄλλ' ἔτι σύ γε
 Οὐ πλήρης τελέθεις δοῦλος κρατεροῦ Θεοῦ.
 Αὐτὸς δ' αὖθις ἔειπε, Θεὸς ζωὸς πέλει αἰὲν,
 Ὅστις ἐλεγχίστους κακοδαίμονας οἶος ἔδειξε,
 Σῶσε δὲ παρθενικὴν, καὶ ἐμὴν κραδίην ἐλεήρας·
 Ἐκτοθι τῶνδε δόμων οὐ μοι θέμις ἐστὶν ἰκέσθαι,
 Εἰ μὴ πίστεως ἐντὸς ἐγὼ Χριστοῦ γενοίμην.
 Ταῦτα μαθὼν δὲ Θεοῦ ζάκωρος τάχος ἦλθ' ἱερῆ
 Ἀγγέλλων. Ὁ δ' ἔπειτα καλέσσατο, ὡς δ' ἐπιώκει
 Κυπριανῷ πολέας καὶ ἀταρτηροῦς φάτο μύθους,
 Εἰρωτῶν ὅσ' ἔσργεν· ἀτὰρ τόσον εὐξάμενός γε
 Ἔργα Θεοῦ δόνησεν, ὅσα περὶ κόσμον ἔτευξε,
 B Καὶ τότε δὴ θείοισι λοστραῖς ἀγνὸν ἔτευξε.
 Ἦσ' δ' ἐγδοάτῃ γέντ' αἰπυβοῆς πολυσέπτων
 Βίβλων Χριστοφάτων· ἀτὰρ εἰκάδι πεμπταίῃ τε
 Μείων τυθρότερός τε διακτορῆς τετέλεστο,
 Καὶ θυρεῶνας ἔχεν σεπτῆς ἅμα μυστιπολείης.
 Ἦματα πεντήκοντα δ' ὅτ' ἦλυθεν, ἄξιός αἰψα
 Γέντο διακτορῆς· ἀτὰρ κρατερῶς ἐδάμαζεν
 Ἀντιθέων γε φάλαγγας ἀναιδήτων ἀπαλάμνων,
 Καὶ νούσους στυγεράς μελέων ἀπόηλαεν ἀνδρῶν,
 Ἦδη καὶ πολέας Χριστοῦ ἐς πόσον ἦγεν
 Εἰδώλων κακόπιστον ἀναινομένων ἀλάωσιν.
 Ἄλλ' ὅτε λυκάθας τέλος ἔλλαθεν, ἔλλαχε θῶκον
 Ἀρητῆρος Ἴσον· δέκα δ' ἐξείης ἐνιαυτοῦς
 Μίμνεσκεν διέπων κλισμὸν τότε δημογέροντος.
 Καὶ τότε δὴ μακαριστὸς ἐπίσκοπος Ἀνθιμος ἦϋς
 C Ἰρῆας κίκλησκε περικτίοντας ἅμα πάντας,
 Λέξας δ' ὅσσ' ἀγορῆ Χριστοῦ πέλεν αἴσιμα πάντα,
 Εἰσέτι κόσμον ὀρῶν κλισίην πόρε Κυπριανῷ γε·
 Αὐτὰρ δὴ μετὰ βαιὸν ἐς οὐρανὸν Ἀνθιμος ἐλθὼν,
 Ποίμνην, ἧς πρόμος ἦεν ἀγαυῷ πάρθετο φωτί.
 Αὐτὰρ ὁ Κυπριανὸς διέπων Θεοῦ ἀγλαὸν οἶκον
 Παρθενικὴν ὑπέδεκτο διακτορῆφι γερήρας,
 Οὐδέτι μιν καλέσσατο Ἰούσταν, ἀλλ' ὀνόμησεν
 Ἰουστίναν ἁμωμον, ὅλων δέ τε μητέρα θῆκεν
 Κουράων ἀταλῶν Χριστοῦ μεγάλου θεραπαινῶν.
 Πολλοὺς δ' ἐκώσας δυσπειθέας αἰνοσιθρήσκους,
 Παρφάμενος Χριστὸν ποθέειν, μογέων ἐχόμιζεν
 Εἰς ἀγέλην Μεδέοντος, ὃς αἰὲν ἔχει γέρας. Ἀμήν.
 Vers. 322

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΒΙΒΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΗ.

DE S. CYPRIANO LIBER SECUNDUS.

Ὅσσοις (1) δὴ Χριστοῦ πολυμνήτοιο μέμηλε
 Πίστις μυστιπόλος, θαλεροῖς ἐμέθεν δακρύοισιν
 Λεύσατε, ὄφρα μάθητε πόθεν τόσον ἔστι μοι ἄλγος,
 Καὶ σάφα οἶδ' ὅτι ἴστε· ἀληθέα μυθέομαι γάρ.
 Ἦδ' ὅσσοι τέρπεσθε ἀεικέσιν εἰδώλοισιν,
 Πεύθεσθ'· ἐξενέπω γὰρ ἐγὼν ἀπατήλια τῶνδε.
 Οὐδὲ γάρ, οὐδ' ἕτερός τις ἐν ἀνθρώποισιν ἐμοῖο
 Ἐπλετο δύσθησκος, καὶ δαίμοσιν ὠμάρτησεν,
 Οὔτε δὲ μαψιδίων εἰδώλων ἔσχεν ὀπηδός,
 Οὔθ' ὅτιερ εἰσὶ μαθεῖν, οὔτ' αὖ μένος ἐστὶν ἐκείνοις.
 Οὔτος ἐκείνος ἔφυν Κυπριανός, ὃν ποτε κοῦρον
 Ἡμέτεροι τοκέες δῶρον δόσαν Ἀπόλλωνι.
 Εἰσέτι νηπίαχος δέ τ' ἐὼν μάθον ὄργια θηρὸς
 Νηδυπόροιο δράκοντος· ἔτος δ' ἐπὶ ἔβδομον ἐλθὼν
 Μιθραῖω Φαέθοντι· πάλιν μετέπειτα τελέσθην,
 Ὄφραον εὐγενέων δέ τ' Ἀθηναίων πόλιν αἰπήν,
 Καὶ ναέτης γενόμεν δὲ, ἐπεὶ τόδε ἦνδαν' ἐμεῖο
 Πατράσιν, οἳ μ' ἔτεκον· δεκάτις δ' ἐπιθάς λυκάθαντι
 Δηοῖ δᾶδας ἀνήψα, κόρης δ' ἀργεννὸν ὑπέστην
 Πένθος· Ἀθηναίης δ' ἦτις πόλιν ἐστὶν ἐς ἄκρην
 Ῥέξα δρακοντείους τελετάς· ζάκορος δὲ τελεσθεῖς
 Ἦλθον ἐς Οὐλύμποιο νάπος, τόγε δὴ καλέουσιν
 Ἀγνώτες μακάρων ἀμενηνῶν εἶναι ἔδεθλον.
 Ἐνθα τινῶν ἐπέων ἤχον, καὶ δοῦπον ἄκουον·
 Λεῦσα πῶας πρέμνους τε, ὅσον θαμβῆσαι ὀπωπήν,
 Ἄσπερ ἐπεσχόπεόν γε μάτην κακοδαίμονες αἰνοί.
 Ἐνθ' ὥρας κατίδον, καὶ ἀμειβομένους δέ τ' ἀήτας,
 Αὐτως δ' ἤματα πολλὰ, τόπερ τινὲς ἔρδον ἀνιγροῖ
 Φαντασίην τεύχοντες ἀπηνέες ἀντιπάλαμοι·
 Καὶ χορὸν εἰσιδόμεν μὲγ' ἀναιδέα μελομένων γε,
 Ἄλλους δ' αὖτ' ἐς ὄμιλον ἀρήϊα ἔργα τελεῦντας,
 Ἄλλων δ' αὖτε λόχους, καὶ κέρτομα ἦθεα εἶδον,
 Ἦδέ τε ἀτυζομένους· ἐνθ' ἔδρακον ὅσσα θεάων
 Καὶ μακάρων στίφη· αὐτοῦ γὰρ ἔμιμον ἔγωγε
 Ἦματα τεσσαράκοντα, καὶ ἄλλ' ἐπὶ τοῖσι δέ τ' ὀκτώ.
 Ἐνθεν δὴ στέλλονται ἄτ' ἐκ κρατερῶν βασιλείων
 Πνεύματα ἠερύφοιτα ποτὶ χθόνα ἔθνεα πάντα

Vers. 37

(1) In hujus secundi Libri versione adornanda ita nos gessimus, ut lectionem codicis secuti, ab ea quoque, quoad fieri potuit, non discesserimus, quam exhibet S. Cypriani Confessio Græce-Latine edita in fine ejus Operum edit. Paris. A. MDCCLXXVI, fol. pag. 295, sqq. cum vel ipsam, vel ei quam simillimam præ manibus habuisse Eudocia, dum

A O quibus est multo celebrati carmine Christi
 Sacra Fides curæ, lacrymas quas fundo recentes
 Cernite, ne tanti lateat vos causa doloris :
 Cuncta licet (nam vera loquor) scio cognita vobis.
 Quotquot et idolis animum oblectatis iniquis,
 Accipite, ipsorum referam quas carmine fraudes.
 Haud etenim, haud homines inter fuit alter inani
 Relligione magis captus, vel vana secutus
 Fictorum simulacra deum, vel qualis in illis,
 Quantaque vis, vero potuit comprehendere sensu.
 Sum Cyprianus ego, quem pæne in luminis auras
 Emissum Phœbo donum vovere parentes.
 Inde puellus adhuc, didici sacra tetra draconis
 Nedypori : tum me, vix septima vertitur æstas,
 Mithræo rursus Phœbo post talia sacrum
B Nobilis excipiunt sublimes Palladis arces,
 Civibus annumerantque suis : ita namque parentes,
 Unde satus, voluere mei : Cererique decennis
 Accendi tædas, et luctum virginis album
 Sustinui : atque alta residentis in urbe peregi
 Palladis anguineos ritus : et munus adeptus
 Æditui, vanos perhibent ubi degere divos
 Ignaræ gentes, conscendi culmen Olympi.
 Verborum hic sonitus audivi, et murmura quædam ;
 Graminaque truncosque, oculis mira omnia, vidi,
 Dæmones incassum quæ servant omnia turpes.
 Hic horas, ventosque sibi ordine succedentes
 Inspexi, variosque dies, queis nempe maligni
 Immanesque hostes falsa sub imagine mentem
 Ludificant. Cœtum hic lasciva voce canentum,
C Miscentesque alios inter se proelia vidi,
 Quique dolis gaudent, quique in convicia proni,
 Quique metus miscent : hic et quascunque dearum
 Aspexi, divumque acies : ibi namque moratus,
 Dum bissena quater Phœbi lux orbe refulsit.
 Hinc velut e quadam mittuntur regia in orbem
 Spirituum aeris turmæ, ut mortalibus ægris

Poema conficeret, censenda sit : ita utrumque Opus conferenti convenire inter se omnia, paucis exceptis, videntur. Ex hac igitur Confessione nonnulla interdum loca afferimus, ut interpretationem nostram quorundam versuum, qui alium fortasse sensum præferre prima fronte videantur, probare possimus.

Injiciant quæcunque velint indigna malorum.
 Tunc mihi erant teneræ plantarum fercula frondes
 Sole sub occiduo. Necdum tria lustra peregi,
 Cum vim spirituumque omnem, divumque docebar
 A mystis septem, queis turpia sacra patebant,
 Quotquot et illicitum spectent ad dæmona curæ.
 Scilicet optabant me discere cuncta parentes,
 Quæ tellus, atque aura capit, pelagusque profundum:
 Nec tantum quæcunque hominum corruptio gignit,
 Sed tenera ex herba quotquot, cultisque viretis
 Exsistunt, circaque hominis languentia membra
 Versantur; quot dira etiam male noxius hostis,
 Consilii varii serpens, qui huic præsidet orbi,
 Repperit, æterni spernens decreta Tonantis.
 Hinc me dives opum, nutrixque habet Argos equo-

[rum

(Tum forte Auroræ fiebant sacra nitenti),
 Illic mysta iterum factus, quænam aeris, atque
 Multiplicis cæli conflans concordia, novi,
 Quæ cum secunda sit aquæ cognatio terra,
 Nec non cum puro pluviatilis aere roris.
 Elidis hinc terram veni, atque illustre Dianæ
 Tauropolæ signum vidi Lacedæmone, ut inde
 Materiæ multas variasque addiscere formas,
 Atque metallorum species, lapidumque, notasque,
 Atque characteres, commentaque anilia possem.
 Tum Phrygiam veniens, factusque ibi doctus aruspex,
 Ex extis, medio fierent quæ in pectore, novi:
 Auguria e Scythiæ populis, aviumque sonoras
 Edidici voces, flexosque per aera gyros,
 Fatidicas juvenumque, vident si postera, voces;
 Quos sonitus pariter petrae, quos ligna, diuque
 Mortua quas tumulis emittant corpora voces,
 Ostia quos strepitus; queis curis palpitet intus
 Fibra; cruentali fœdent qui membra tumores,
 Ut cum verrucæ serpunt per viscera edaces:
 Tum quos verba habeant numeros, quæ vincula

[sermo,

Quos caro visibiles, physeos monumenta, labores;
 Quæ vero jurata animo, perjuria quæque,
 Consilia atque hominum quæ sint inimica quietis.
 Me nihil in terra latuit, cæloque, marique:
 Non varium monstrum, non abdita, sive dolosa
 Mens, non arte valens, multisque obnoxia curis.
 Quid quod et invalidas fraudes, et facta nefanda,
 Cunctaque cognovi, quæ his sunt æqualia terris?
 Jamque aderat nostro post hæc vicinus ab ortu
 Annus, cum populo colitur quæ terra nigranti,
 Ægyptum pergens, inveni Memphidis oram.
 Illic tentavi humanas superantia vires,
 Quæ cum terrenis cognatio, spirituumque
 Averruncorum quamnam sint nomina, queisque
 Legibus, ac rebus, queis delectentur et astris,
 Ut fugiant, tristesque habitent caligine densa,
 Quæque his spirituum species contraria; quotque

A Ῥέζειν ὅσ' ἐθέλουσιν ἀεικία οἷα κάκιστοι.
 Ἦν δέ μοι ἐκ δένδρων θαλερῶν δαίς ἀκροπέτηλος
 Δυσμένου Φαέθοντος. Ἐπὶ πέμπτον δέκατόν τε
 Ἐλθὼν εἰς ἔτος αὐτὸς ἔλων πνοιῶν τε θεῶν τε
 Ἦα διδασκόμενός γε παρ' ἀνδρῶν ἱεροφαντῶν
 Ἐπιτὰ κέρ', ἔργματά θ' ὅσσα ἀθέσμοις δαίμοσιν εἰσιν.
 Καὶ γὰρ ἐμοὶ γλίχοντο γονεῖς, ὅπως κε μάθοιμι
 Ὅσσα περ ἐν γαίῃ τε καὶ ἡέρι ἐστὶ καὶ ἄλμῃ,
 Οὐ μόνον ὅσσα πέλουσι κατὰ φθορὰν ἀνθρώποισιν,
 Ἄλλ' ὅσα καὶ θαλερῆς ποίης πέλει εὐπρέμνου τε
 Φυταλῆς, ὅσα τ' ἀνδρὸς ἀχιδνότερον περὶ σῶμα
 Εἰλεῖται, καὶ ὅσα κακόφρων ἀντιπάλαμνος
 Εὖρεν ὁ τῆσδε γῆς ἀρχὸς, ὄφρις αἰολόμητις,
 Εἰς ἔριν ἀθανάτου βουλήν Μεδέοντος ἀτίζων.
 Ἐνθεν ἐς ἱππόβοτον θαλερὸν γενόμεν κατὰ Ἄργος

B

Ἦν δὲ Τιθωνιάδος ἐροτὴ λευχείμωνος Ἡοῦς.
 Μύστης δ' αὖ γενόμεν, καὶ αὐτόθι ἡέρος ἄλφω
 Ἦδὲ πολυπτύχοιο πόλου καὶ ἴσον ἄημα,
 Συγγενίης δ' ὑδάτων, καὶ εὐφόρβοιο ἀρούρης,
 Ἦδ' αὖθις δροσερῶν ναμάτων εἰς ἡέρα δῖον.
 Ἦλιδος ἄχρι δ' ἔβην, καὶ Ταυροπόλου Κελαδεινῆς
 Ἐν Σπάρτῃ δ' ἐσίδον βρέτας ὄφριμον, ὄφρα δαείην
 Ἰλομενῆ πολύμορφον ἄγαν φύσιν (2), ἡδὲ μέταλλα,
 Ψήφους τε, γραφίδας τε, χαρακτῆρας δέ τε κόσμου,
 Γραιώδειξ μύθους τε. Ἀτὰρ Φρυγίης χθόνα βαίνων
 Μαντιπόλος γενόμεν πινυτὸς μάλα, ἐκ πραπίδων δὲ
 Ἦπατος ὅσσα πέλουσιν ἐγὼν ἐδάην κατὰ μέσσον·
 Ἐκ Σκυθῶν δ' οἰωνοῦς, σήματα ἠγήεντα,
 Ἦδ' ἄρα καὶ ζῶων καμπτὰς ἐπὶ τοῖσι πορείας,
 C Κληδόνας αἰζηῶν, τοὶ κεν τὰ ἔπειθ' ὄρωσι,
 Βομβοῦς δουρατέων σανίδων, πετρῶν δὲ θ' ὁμοίως,
 Φωνὰς δ' ἐκ τύμβων πρόπαλαι κατατεθνηῶτων,
 Δυσῆπον δ' αὖ θυρέων, παλμοῦς βροτέων μελεδωνῶν,
 Ὅγκους δ' αἱματόεντας, ὅσοι μέλεα χραίνουσιν,
 Εὔτε δὲ μυρμηκῶν βρώμη κατὰ ἄψα βαίνει·
 Καὶ μύθων ὄαρους, καὶ ἀριθμοῦς αὐτ' ἐπέων γε,

C

Καὶ σαρκὸς ὄρατοῦς γε πόνους, στήλας φύσιος δέ·
 Ὅρκοι δ' ὅσσοι ἔασιν ἀληθείας, ἡδὲ καὶ οὐκί,
 Ἦδὲ καὶ ὅσσα πέλουσιν ἐναντία μῆδεα φώτων·
 Οὐδ' ἔτι με χθονίων πρῆξις λάθην ἡερίων τε,
 Καὶ βυθίων, οὐ φάσμα πολύτροπον, οὐ κρύφιος νοῦς,
 Οὐ δολόεις, οὐδ' αὖ πολυμέρμερος, οὐδὲ τεχνήεις,
 Εἰως ἡπεδανοῦς ἀπάτης, καὶ αἰσυλοεργῶν (3),
 D Καὶ τοῖων πάντων ὅσ' ἐπὶ χθονὶ τῆδ' ἔασιν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ μετὰ ταῦτα ἐεικοστοῦ λυκάθαντος
 Ἐντὸς ἔβην, τότε δὴ ζοφερῶν ἀνδρῶν ποτὶ γαῖαν
 Αἰγύπτου ἰκόμην, καὶ Μέμφιδος οὔδας ἔτετμον,
 Πειρήθην κάκεισε ὅσον βροτῶ οὐκ ἐνὶ εἰκτόν·
 Ὡς χθονίοισι πέλουσιν ὁμόγνια, πῶς δὲ καλεῦνται
 Πνεύματ' ἀπότροπα, ποίων δ' ἀστρῶν ἰμείρουσιν,
 Καὶ θέμισιν δ' ἡπειτα, καὶ ἔργμασι· πῶς δὲ φέβονται,
 Πῶς δὲ τ' ἀμειδίεντα φυλάττουσιν ζόφον αὐτὰ,
 Πνεύματα δ' οἷά γε τοῖσιν ἐναντία· ἡδ' ὅσοι ἀρχοὶ

Vers. 90

(2) In dicta editione pag. 297 legitur: "Ἦν μάθω
 ἕλης σύγχυσιν, καὶ διαίρεσιν, κ. λ.

(3) Ead. pag. 297. ἄχρι τῆς τῶν γραφῶν μεταφο-
 ρᾶς μαγγανικῆς, καὶ τῶν τοιούτων ἀπάντων.

Αἰνοτάτου Ἐρέβου ἅμ' ἀντιθέων περ ἕασιν·
 Ἦδ' ὄππως ψυχαῖς καὶ σώμασιν εἴκελοι εἶσιν
 Κτηνῶν καὶ νεπόδων, καὶ ὅσ' αὐτοῖσι μέμηλεν,
 Ἦδ' ὅσα κεν ρέξουσι· ταχὺς δρόμος, εἶδησίς τε,
 Βιημοσύνη, πάρος, τέχνη, δολερή, ποδὸς ἔχνη,
 Κρυπταδίη λήθη πολέων, καὶ ἔργματα δῆμου,
 Καὶ ὅσα εἴκελα τοῖσιν. Ἐκεῖ δ' ἔγνων τρόμον αἴης,
 Ὅμβρων δ' ὑετίων γένεσιν καὶ δοῦπον ὁμοίως,
 Οἶδμά τε γῆς πόντου τε, μιμήματα τῆσ' ἀληθῆ
 Ἀθανάτου σοφίης ἰνδάλματα αἰὲν ἔδοντα.
 Καίθι μεγασθενέων καὶ μηκεδανῶν μεροπήων
 Ψυχὰς εἰσενόησα γιγάντων αἰνοπελώρων,
 Λινὰ πιεζομένας εἰσω ζόφου τερβέντος,
 Φάσματι δ' οἶα μόνον γαίην κατὰ νῶτα φερούσας,
 Ἦστ' ἀνήρ βαρύναχθος ἐπ' ὤμων δοῦρα φέρησι.
 Εἶδον δαιμονίους ἄραους, σκολιῶντε δρακόντων,
 Πικρὰ δ' ἀήμαθ', ἅπερ χθονίοις εἰς οἶτον ἕασιν·
 Ἐνθεν ἐπ' ἀνθρώποισιν ἰάλλουσιν περιφοῖται
 Μυρία δαίμονες αἰνὰ περισπέρχοντες ἐς ὕλην.
 Καὶ χθόνα μοχθίζουσαν ἐγὼν ὑπὸ δαίμονος εἶδον,
 Μηδέ τ' ἐφεξομένην ἐπὶ ὕδατος ἀσταθέοντος
 Εἶνεκ' ἀναφορέων βάσειών θ' ὦν μοιρήσατο.
 Ἐφθασα καὶ χώρην, ὅθ' ἀμείθοντ' ἀντιπάλαμοι (4),
 Ἦνπερ ὄφις κατ' ἔριν θείου μένεός περ ἔτευξεν
 Εἰς σκολιὴν κακόχαρτον ὄλην βιοτήν μεροπήων·
 Ἐξ ὦν πνεύματα πολλὰ πονεῖοντ' ἰσοθελύμοις
 Ἀνδράσι δυσσεδίην χαμαὶ ἐρχομένοισι φέροντα.
 Καὶ μὴν κείσ' ἐνόησα κακῶν ἐνοχον κατὰ νεῖκος
 Ἐλθόντ' ἐξαπίνης ἄντ' εὐσεβέος μεροπήος·
 Μάργος δ' αὖ πινυτῶ καὶ ἰθυδίῃ ὀλοὸς φῶς·
 Οὐχ ὅσιον δέ τ' ἐκεῖ, οὐ κεκριμένον πράγος ἐστίν.
 Ἐνθ' εἰσίδον Ψεύδους πολυδαίδαλον εἶδος ἀτερπές.
 Μαχλοσύνης τρίτυπον δὲ κακογραφίης ἔχεν εἶδος,
 Αἱματόεν, περίκαυστον, ἀφρῶ καὶ ἥπατι ἴσον.

Μήνιδος αὖτ' εἰσίδον τύπον πτερόεντα, ἀνιγρὸν,
 Τρηχὺν, θηριόεντα. Ἀτὰρ Δόλον αὖτε δέδορκα
 Συννεφέα, κρύφιον, δολεροῖς ἐπέεσσι κομῶντα.
 Μίσους δ' αὖ εἰσίδον μορφὴν στυγερὴν, ἀλαωτήν·
 Ἔς δ' ὄπιθεν κορυφῆς γλήνας πίσυράς κεν ἔχεσκεν
 Φευγούσας φάεος περιλαμπέος ἀγλαδὸν ὄμμα·
 Μυρίοι ἐκ κεφαλῆς δ' αὐτῶ πόδες ἠώρηντο,
 Μοῦνοι σμερδαλέοι, νηδὺς δ' οὐκ ἦν ἐν ἐκείνῳ,
 Νηλῆς γάρ τε πέλει, καὶ ἄτερ σπλάγγχοιο πολεύει.
 Ζῆλος, καὶ φθόνος αἰνὸς, ὁμοίοι ἀλλήλοιν·
 Ἀλλὰ γε δὴ φθόνος οὐδὸς ἅμῃ γλῶσσαν φέρει ἴσην.
 Δυστροπίην δ' εἰσίδον λεπτήν μάλα, εὖτ' ἀλίθαντα,
 Ὀφθαλμοὺς πολέας δέ τ' ἔχεν, γλήνας δέ τ' οἶστούς,
 Ἐσσυμένην πρὸς ἄμυναν ἀεὶ νόον, αὐτὰρ ἄπληστον.
 Μορφὴν δαιμόνος εἶδον (5)· ἔχεν δ' ἐφύπερθε κάρηνον
 Στενωπὸν, ταναόν τε· δύο δ' αὐτῶ στόματ' ἦεν,
 Ἐν μὲν ἐπὶ στήθεσσι, τὸ δ' αὖ ἕτερον κατὰ νῶτα,
 Γαίην δαινύμενα στερεήν, πέτρας τε βαρείας,
 Πεινάων καὶ σάρκας ἄδην κακότητι τετηκώς.

Vers. 143

(4) Ibid. p. 300, ἦλθον ἐν χώρῳ, ὅπου αἱ ἰδέαι τῶν μεταμορφώσεων τοῖς δαίμοσι γίνονται, κ. λ.

(5) Ita legitur in codice, sed quomodo hæc de-

A Sint Erebi reges squallentis, semideique;
 Ut jumentorum referant simul, atque natantum
 Corporaque atque animas; quæ cura exerceat illos,
 Quæque gerant: velox cursus, doctrina, memorque
 Mens animi, pavor, ars fallax, vestigia plantæ,
 Multorumque latens oblivio, factaque turbæ,
 Quæque his æqua. Illic novi terræque tremorem,
 Nimbosæque ortum pluvix, pariterque fragorem,
 Et terræ pontique æstus; imitantia veras
 Æterni formas Verbi, semperque manentes.
 Illic corporibus magnis, magnoque potentum
 Robore vidi animas, immania monstra! gigantum,
 Aeris obscura graviter caligine pressas,
 Et specie tantum gestantes tergoze terram,
 Qualis ligna ferens humeris sub mole fatiscit.
 B Hic cum dæmonibus commuio visa draconum,
 Hic et amarities, terrenis noxia rebus;
 Unde ope materiæ huc illuc sine lege vagantes
 Dæmones immittunt nostræ mala plurima genti.
 Hic ego vexatam pariter sub dæmone terram
 Aspexi, instabili nunquam tamen æquore mersam:
 Hanc etenim validæ firmant fundamenta basis.
 Inde locum veni, varie mutantur ubi hostes,
 Divino iratus quem robore condidit anguis
 Pravam contra hominum vitam lætamque malorum.
 Spirituum hic multus labor est, ut ad impia gentes
 Quæque trahant terris simili de stirpe profectas.
 Illic cognovi, quanam ratione malorum
 Consciis adversus sanctum vestigia ponat,
 Prudenti insipiens, justo concurrat iniquus.
 C Nulla ibi judicii forma est, vis nullaque legum.
 Hic variam ingratamque gerunt Mendacia formam.
 Exhibet at speciem malepicta Libido triformem,
 Sanguineam, ambustam, spumæque atque hepatis
 [instar

Iræ etiam species pennis celer, aspera, tristis,
 Effera visa mihi: tum Fraudis forma cohærens,
 Occulta, et verbis semper secunda dolosis.
 Hic mihi cæca Odii sese obtulit, atraque forma,
 Quatuor aversa frontis cui parte pupillæ,
 Lucis vitantes radium, qui cuncta serenat:
 Mille autem summo tolluntur vertice plantæ,
 Terribiles tantum visu: tum ventre carebat,
 Sola etenim feritas illud sine viscere pascit.

D Invidiæ Zelique pares tetraque figura;
 Dira tamen primæ, falcique simillima lingua.
 Nequitiam hic macie confectam, ut corpore functum,
 Conspexi: huic oculi plures, ac tela pupillæ,
 Semper et exagitat mentem vindicta, nec explet.
 Fortunæ formam vidi, cui desuper arctum
 Oblongumque caput, duplexque erat oris hiatus.
 Alter pectus habet, post terga recluditur alter,
 Duram ambo comedunt terram, atque inmania saxa:
 Carnibus atque inhians, occulta tabe liquescit.

scriptio in Fortunam quadret, non video. Melius habet citata editio pag. 300. Εἶδος ἀπληστίας, speciem avaritiæ.

Rursus opum, illa quidem furax, mihi visa Cupido :
 Corpus acutum habuit, falcem spectare putares :
 Claudebatque oculos languentibus usque pupillis.
 Hic mihi Mercatura etiam vilisque, celerque,
 Spemque omnem gestans auri, ceu pondus, in armis :
 Ac Levitas visa est, miti quæ prædita mente,
 Carne quidem pinguis, verum caret ossibus albis.
 Novi idolorum cultum, sublime volentem,
 Nam binas capiti densas superaddidit alas ;
 Quique videbatur pennis involvere cunctos,
 Nulla suis poterat tamen addere tegmina membris.
 Novi et Hypocriseos variumque, gravemque timo-

[rem,

Quæ tota exilis, spatiosum pectus habebat,
 Quod tamen occulte morbus vitiabat iniquus,
 Ut quæ evanescent vento disjecta per auras.
 Hic quoque visa virens annis, et duplici constans
 Fæmineoque marique simul Dementia sexu,
 Nuda, pudore carens, atque omnis roboris expers.
 Audacem vidi, cui forma miserrima, longam
 Namque habet, et reliquo majorem corpore lin-

[guam.

Stultum etiam vidi, capitis cui multa gravedo,
 Mollitiesque animi, nil occultare valentis.
 Spirituum ast alium didici tunc ipse laborem :
 Qua forma induti, tristes, et damna ferentes
 Circumeunt totum sævi cacodæmones orbem :
 Omnes tercentum, sexdeni et quinque fuere
 Dæmones affectu fortes, virtute potentes.
 Hic novi, quam sit turpis, probrosaue virtus,
 Juslitia atque decus, nec non sapientia vana ;
 Queis homines fallunt Græcorum dogmate : nam

[quis

Vera fugit, sola contentus imagine rerum.
 Omnia sic umbræ cinerique æquantur inani ;
 Omnia namque istis patrantur crimina rebus
 Multorum in fraudem. Sed non licet omnia longo
 Carmine complecti. De multis pauca recensens,
 Impia vos omnes docui mea crimina. At illud
 Fabor adhuc. Ter dena virum me fecerat æstas,
 Littora cum linquens nigris habitata colonis,
 Chaldæam veni, clarorum stirpe virorum
 Insignem quondam, ut cursum scirem ætheris omnem,
 Quem gens illa quidem consistere in igne fatetur,
 At res qui melius noscunt, in luce reponunt.
 Inde ego naturæ astrorum discrimina novi
 (Ut qui e folliculis decerpere noverit herbas)
 Sidereasque acies, belli simulacra gerentes ;
 Quæ cujusque domus, quæ sit cognatio, quodque
 Fœdus amicitiae, quinam potusque cibusque,
 Et rationales coitus in luce peracti.

Ἰδὸν δ' αὖ Φιλότητα ἐγὼν ἴδον (6) ἀρπαλέον μὲν,
 Καὶ δέμας ὄξυν ἔχεν (φαίης δρεπάνην καθορᾶσθαι),
 Καὶ γλῆναι βλεφάρων αἰεὶ λήγουσαι ἔησαν.
 Ἐμπορίην δέ θ' ὁμῶς κατίδον χθαμαλήν, ταχύρεμβον,
 Ἰδὸν δ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐπωμάδιον φέρε φόρτον.
 Ἡλεμάτου μορφήν δ' ἐσίδον· ἀγαθὸν δ' ἔχε θυμὸν,
 Σάρκα τε πιαλέην, λευκὴ δὲ ὄστέα δ' οὐκ ἔσαν αὐτῷ.
 Εἰδῶλων δ' ἐνόησα λατρείην ὑψιπότητον,
 Ἐν κορυφῇ δ' ἐρύπερθεν ἔχε πτέρυγας δύο πυκνάς·
 Ἡ δόκεεν πάντα μὲν ἐπισκεπάειν, ἀτὰρ οὐτι
 Οὐδὲ ἐὼν μελέων σκέπας ἔσθηνε ποιήσασθαι.
 Ἐνθ' ἴδον ἀλλοπρόταλλον Ἰποκρίσεως βαρὺ δαῖμα,

Λεπταλέον μὲν ὄλον, στέρνα δ' ἔχεν εὐρώεντα,

B Κρύβδην τηρόμενον, ἀνεμόφθορον, εὔτε δαΐζον.

Ἡδὲ Παραφροσύνης μορφήν εἶδον· δύο δ' αὐτῇ
 Ἦσαν ὁμοῦ φύσεις, ἀνδρὸς νέου, ἠδὲ γυναικὸς,
 Γυμνὸν, ἀναιδείης ἐντὸς, ἀλκῆς τ' ἀπάνευθε.
 Καὶ προπετῇ ἐσίδον δυσδαίμονα, ὃς ταναήν γε
 Γλῶσσαν ἔχεν πάντων μελέων πολὺ μείζονα πάγχυ.

Μάργον δ' αὖτ' ἐσίδον, κεφαλὴν δ' ἔχεν ἴσα κάρσιο.
 Ψυχὴν χαυνοτάτην, ἔκπυστα δὲ πάντα τελεῦσαν (7).
 Πάντων δ' αὖ χαλεπῶν κείθι πράγος εἰσενόησα,
 Εἶδος ὅπερ φορέοντες ἀεικέλια κατὰ κόσμον
 Νεῖσοντ' οὐλόμεναι κακοδαίμονες αἰνοπέλωροι,
 Πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ ἄλλοι τρεῖς ἑκατόν γε
 Δαίμονες ἀργαλέων παθέων, οἳ κεν κρατεύουσιν.
 Καὶ κενοδοξίης, ἀρετῆς δ' ἰδόμην μέγ' ὄνειδος,

C Αὐτως δ' αὖ σοφίης τε, δικαιοσύνης τε ματαίης (8),
 Ἐνθεν ἄρ' Ἑλλήνων σοφίης ἄνδρας πλανώσιν·

Εἰκόνα γὰρ τις ὄρᾳ, καὶ ἀληθεῖη φύγε πάμπαν·
 Ὡς σκιὴ ἐστὶν ἅπαντα, κόνις τ' ἀχρήσιος αἰεὶ.
 Ἐν γὰρ τοῖσιν ἅπασαι ἐνεργοῦνται κακότητες
 Ἐς γε πλάνην πολέων. Ἄλλ' οὐ θέμις ἐστὶ μοι αὐτῷ
 Τεύχειν ἄσπετα βύβλα· πολῶν ἄπο τύτθ' ἀγορεύσας
 Δυσσεβίην κεν ἐμὴν ὑμῖν μετὰ πᾶσιν εἶπον.
 Ἄλλ' ἔτι καὶ τόδ' ἐρῶ. Ὅτε δὴ τριακονταετῆρος
 Ἦδη φῶς γενόμεν, κυανῶν μερόπων λίπον οὐδας,
 Χαλδαίων δ' ἰκόμην γε παλαιγενέων πόλιν ἀνδρῶν,
 Καὶ μάλ' ἐπισπέρχων, δρόμον αἰθέρος ὄφρα δαΐην,
 Ὅν κ' αὐτοὶ φασὶν οὗτοι ἐπὶ φλογεροῦ πυρὸς εἶναι,
 Τούτων δὲ κριτοὶ ἄνδρες ἐπὶ φάεος νοέουσιν.

D Ἐνθεν ἐγὼν ἐδάην ἀστρων φύσιν ἀλλοπρόσαλλον,
 Εὔτε τις ἐκ καλύκων βοτάνην δρέφεται ἄπειρον.
 Ἀστρώας τε φάλαγγας ἐειδομένους πολέμοισιν.
 Αὐτοὶ συγγενίας καὶ δώματα δαΐξαν ἑκάστου,
 Ἡδ' ἄρα τῶν φιλήν, αὐτὰρ βρώμην τε, πόσιν τε,
 Καὶ νοερὴν φιλότητα τελισκομένην ἐπὶ φωτὶ (9).

Vers. 190

(6) Hæc descriptio Tristitiæ adscribitur loc. cit. Legitur enim : εἶδος γριπότητος ὄξυν ὄλον τὸ σῶμα ἔχον κατὰ τὴν ἄρπην, καὶ τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν ἔχον συνδουούσας εἰς ἐκλειψίν· *Speciem tristitiæ totum corpus acutum habentem instar falcis, et pupillas oculorum succumbentes, ita ut deficere videantur.* In notis vero subicitur, pro γριπότητος legendum videri γρυπότητος, vel γρυπνότητος.

(7) Ead. pag. 300. Εἶδος μωρίας, κεφαλὴν ἔχον καρσνία, καρδίαν χαυνήν, διαχρισμένην, καὶ μηδὲν βαστάσαι ἰσχύουσιν.

(8) Ead. pag. 300, εἶδη εἶδον ἐκεῖ καὶ τῆς κενοδοξίας, καὶ κενῆς ἀρετῆς, καὶ κενῆς σοφίας, καὶ κενῆς δικαιοσύνης, κ. λ.

(9) Ibid. pag. 301. Καὶ συνουσίας νοεράς ἐπὶ φωτὸς ἀνθρώποις τελουμένης.

Αὐτοὶ μοίρας δείξαν ἐμοὶ πόλου ἀργυρόεντος
 Πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ ἄλλον τρις ἑκατόν γε,
 Ἦν δὲ τις αὐτοῖσιν ὀρατῆς φύσεως συνέριθος (10),
 Καὶ σκῆψιν πολυπέυον, ἀγῶ δ' ἐπίθοντο καὶ αὐτοὶ,
 Μῆτιν δὲ προῦφαινον ἀπ' αὐτῶν καὶ πόρον οἶον,
 Κεύθοντα (11) κρυφίων πολυμέρμερον αἰὲν ἀνωγῆν,
 Ἐκ δὲ θυηπολίων μειλίγματα μοῦνον ἔχοντα.
 Ἄλλα δὲ οὐκ αἴουσι καὶ οὐ σπονδῶν ἀλέγουσιν,
 Ἄλλὰ μόνον φάεος τοῖσιν μέλει εὐρώεντος.
 Ἄλλὰ καὶ ὡς ἐσίδον, ζοφερῆς οὐ εἴνεκα βουλῆς
 Βαῖνον πειθόμενοι, ὅπως φάεος μεταδῶσιν
 Ἄστρασιν οὐ φαέθουσι κεραυνόμενοι κατὰ βαιόν.
 Θάμβος ἔχεν δὲ με πάμπαν, ἐπεὶ μεσάτου ἐσόπωπα,
 Ὅτι κεν ἡερίοις ζοφεροῖς ἔλθοιο μέμηλεν.
 Καὶ θέμιδας δ' αὐτῶν μεγάλως θάμβησα νοήσας,
 Ἄσπερ μεσσάτιον θέντ' ἀλλήλοισιν ἔσεσθαι,
 Ὅρκους πιστοτάτους γε φυλασσόμενοι κατὰ θυμόν.
 Κεῖθι καὶ εὐσεβίη, φιλήθ' ἄμα, καὶ ταχυτήτες,
 Καὶ μῆτις σφεδανή, ὅρρ' ἀλλήλοισι μιγεῖεν,
 Ἦνπερ ἀγὼς κατέλεξε κακορραφίης ὑποθήμων.
 Καὶ πινυτούς γὰρ ἔτευξεν, ἀπ' ἡέρος εἰρύσας ἄσθμα,
 Γλῶσσαν δ' εὐεπίης, γαίης ἀπὸ φυτοκόμοιο,
 Ἐκ δὲ γε νερτερίων, δολομήχανα πάντα διδάξας.
 Ἔνθεν βαλθίδα κόσμου ὄλην κατερύει ἐπιθήσας,
 Καὶ φύσιος λελαθέσθαι ἄτερ (12) Θεοῦ εὐσεβέοντος.
 Κωκίλλων γὰρ ἅπαντα ἐς ἐμπορίην κατέθηκε,
 Πάντα δὲ γε σκεδάσας ἀλίτης κρατέει ἐπὶ γαίην.
 Αὐτῷ μοι πείθεσθ', ὅτι δαίμονα ἔδρακον αὐτόν,
 Λοιβαῖς καὶ θυσίαις μελιξάμενος πολέεσσι.
 Πείθεσθ', ὅτι καὶ αὐτόν ἰδὼν ἐπέεσσι προσηύδων,
 Καὶ φιλίων ἐπέων κείνου κλύον· ἐν δὲ με πᾶσιν
 Ἦθειον προσέειπε καλὸν φύσει, ὡσπερ Ἰαμβρῆν,

Μύστην δὲ κρατερὸν, κείνου ἀντάξιον ἔργων.
 Καὶ δὴ μοι κατένευσεν ἀγὼν κόσμοιο τελεῦσαι
 Αὐτῷ συμπονέοντα, ἐπεὶ βιοτῆς ἴδεν ἔργα.
 Ἔνθεν κυδαίνων με κακῶν στίφος ἐγγυάλιξε
 Λυπρὸν δαιμονίων, καὶ ἐκθρόσκοντι ἔειπεν·
 Κυπριανέ, κρατερός τις ἔφους βροτός· ἐκ δὲ καθέδρης
 Ἄνστας προῦπεμψεν· θάμβος δ' ὀρώσει παρέσχεν,
 Ἔνθεν ὁμῶς γεραροὶ με τίον κείνου μάλα πάντες.
 Μορφὴν δὲ χρυσῷ ἰνδάλλετο ἀνθεμόεντι (13),
 Μαρμαρυγῇ γλῆνῶν κομόων· κορυφῇ δὲ τ' ἐπειτα
 Στέμματ' ἔχων πλοχμοῖσιν ἀρηρότα καὶ λιθάδεσσιν,
 Ὡν σέλας ἀγλαῖη κείνην κατεκόσμεε χώραν·
 Κόσμος δ' εἶμαθ' ὁμοῖος· ἀτὰρ στρεφθεὶς χθόνα σεῖε.
 Κύκλω δὲ κλισμῶν πολέες στάσαν ἀσπιδιώται,
 Μορφάς ἐς οὐδας ἔχοντες, ἀρηρότες εὖτε ψάλαγγες,
 Ἀστράπτων κατὰ κείνο πέδον, Θεὸς ὡς ἐν Ὀλύμπῳ,
 Τείρεσι παμφαίνων, φυτηχομίην δ' ἐπαέζων,
 Πᾶσιν δ' οἷσπερ ἔτευξε Θεὸς πανομοῖα τεύχων,

Vers. 240

(10) Totum hunc locum valde obscurum, a vers. nimirum 191, ad vers. 200, hisce verbis pertractat editio pag. 301. Οὗτοί μοι διειλαντο αἰθέρα τρόποις τριακοσίοις ἐξηκονταπέντε, καὶ φύσιν ἕκαστον ἔχοντα κινητῶν ἐνεργείας ὑλικῆς, καὶ συμβουλίαν χρωμένους τῇ τοῦ ἀρχόντος διαταγῇ, καὶ παραμηνύοντα τὴν βουλήν τοῖς κινήμασι, καὶ κρύπτοντα μυστικὴν ἐν-

A Ipsi etiam nitidi docuerunt segmina caeli,
 Quorum ego tercentum, quinque et sex dena notavi.
 Res erat humanas circa labor omnibus unus,
 Hinc et opus glomerare, ducisque facessere jussa,
 Consiliumque, omnemque operis praetendere fluem
 Intenti, toto celabant abdita jussa
 Pectore, deque sacris tantum placamina habebant.
 Ast alii haud parent, libamina nullaque curant,
 Gaudentes tantum spatiosi lumine caeli.
 Vidi etiam, quare tenebrarum adduxerit ipsos
 Consilium, stellas, nullo quæ lumine fulgent,
 Sensim participes infusæ reddere lucis.
 Tum stupor incessit magnus, tenebrosa malorum
 Agmina spirituum gazas curare videntem.
 Nec minus obstupui leges et foedera noscens
 B Mutua, queis statuunt ipsorum quemque teneri,
 Omnia servantes animo jurata fideli.
 Hic amor, hic pietas, hic festinatio, et acre
 Mentis consilium, ut quam dux, rectorque coegit,
 Illius veniant pravæ in consortia fraudis.
 Namque catos reddit, puro si ex aere in illos
 Insufflet, si frugifera e tellure, disertos,
 Si tandem e Stygiis, fraudes informat ad omnes.
 Naturæ, mundique dehinc confinia cuncta
 Invadit, cultuque Dei seducit aperte.
 Omnia in emporio per fraudem namque locavit,
 Cunctaque dispergens terræ dominatur iniquus.
 Ipsum quin etiam, mihi credite, dæmona vidi,
 Multis demulcens sacris, libamine multo.
 C Credite, nec vidi tantum, sed et ejus amicos
 Audivi, retulique sonos: præque omnibus ille
 Ingenuum juvenem, atque alium me appellat iam-
 [brem,

Ac fortem mystam, dignumque laboribus ejus.
 Quin et curarum socio, post cognita vitæ
 Gesta meæ, regnum mihi totius annuit orbis.
 Me decorans ergo, cæcam commisit, et atram
 Spirituum turbam, atque abeunti talia dixit:
 Vere animo, Cypriane, vales; meque inde cathedra
 Deduxit surgens: mirari cuncta videntes,
 Illius et proceres magno me prosequi honore.
 Ast erat huic species auri florentis adinstar,
 Luce pupillarum radians: capitique corona
 Crinibus intexta, et claris ornata lapillis,
 D Quæ totum fulgore locum replebat: amictus
 Par ornatus erat: seque illo terra movente
 Contremuit: multi solio, velut apta caterva,
 Scutiferi astabant, et humi fixa ora tenentes.
 Ille locum illustrans totum, ceu Numen Olympo,
 Sideribus fulgens, terræ vim frugibus indens,
 Omniaque effingens divina condita dextra,

τολήν, καὶ πειθόμενα λόγοις πραγματικοῖς τοῖς ἐκ θυσιῶν, καὶ σπονδῶν· τινὰ δὲ μὴ πειθόμενα, ἀλλὰ διαθέσιν τηροῦντα πρὸς τὴν βουλήν τοῦ φωτός.

(11) Subintelligo πνεύματα.

(12) Ms. habet ἀτὰρ.

(13) Ibid. pag. 304. Ἦν δὲ τὸ εἶδος αὐτοῦ ὡς ἄνθος χρυσοῦ. κ. λ.

Cum superis, summoque audet contendere Rege. A
Hinc etenim putat humanas illudere mentes,
Sed vanas potius producit debilis umbras,
Ex quo spirituum species dissolvitur omnis
(Scilicet id curat vilissima turba, videri,
Corporeaque suas sub imagine promere vires.)
Firmiter ut vero liget hæc, libamina præstant
Nidoresque: etenim e sacris qui multus in auras
It vapor, hunc umbræ prensantque trahuntque si-

[bique

Circumdant, multo ceu pallia texta labore,
Aut pulchras lanas, aut tenuia vellera lini;
Multaque sublimes divum referentia sedes
Pro veris simulacra gerunt, solo aere cinctæ.
Propterea formicæ etiam libaminis illie
Indiget, atque undas, fructusque, et vellera lanæ B
Postulat, et quævis alma tellure creantur,
Ut species tantum vanas mortalibus edat.

Ac veluti functorum animo simulacra videntes,
Interdum affari longinquos voce videmur,
Sic etiam e sacris sibi formas exprimit hostis
Rebus, easque suis satagit circumdare cunctis,
Atque idolorum, queis vis est nulla, figuris.
Hinc multos fundit, fictos tamen, æthere nimbos,
Quæque nives referunt gelidas, incendia miscet,
Quosque oculis videas pisces, non gutture gustes
Dat, nitidumque aurum, sed cui comes improba
[egestas.

Materie solidos imitans sed et ipse labores,
Oppidaque, et thalamos, et consita littora plantis
Efficit, umbriferumque nemus, patriosque penates, C
Quæque homines formant, diversi strata coloris,
Omnia sanguivori fingunt quæ dæmones umbris.
Talia conspiciunt pressi gravitate soporis
Noctivagi: verum peragit vafer omnia dæmon,
Gensque inimica Deo, cultuque obstricta nefando.
Quid tamen hæc doleo, cum jam cœleste vereri
Ipse volens animo Numen, dirique draconis
Infractas vires, fastumque edoctus inanem,
Usque tamen tenebris jaceam demersus in imis?
Ipse etenim novi veneranda ex virgine Justa,
Nullam dæmonibus virtutem prorsus inesse;
Squamigerumque, ipsa vidi monstrante, sagaxæ,
Grandia spirantem, immanem, horrendumque dra-

[conem,

At nedum culicis monstrantem robora vilis.
Quin etiam, dum multa mihi promitteret olim
Tartareus princeps, docuit ficto ore locutum
Virgo, quæ tantum pede contudit una colubrum.
Papæ! Idolorum fallacia monstra gubernans
Virginis abstinuit clausos penetrare penates,
Mirifice trepidans: qui tantis imperat umbris,
Virginis angustum haud potuit perfringere limen:
Qui cunctis dare jura putat, femella subegit:
Qui terram quassare solet, sub virgine cessit:

Ἀθανάτω Κρατέοντι ἐριδμαίνων ἀγίοις τε.
Ἐνθεν γὰρ δόκεεν νόον ἀνδρῶν ἠπεροπεύειν,
Ὅς δὲ μάλ' ἠπεδανὸς κενεὸν σκίοεντα τελείων,
Ἐκ τοῦ δαιμονίῃ μορφῇ πέλεται παναίστος.
Καὶ γὰρ τοῦτο μέμηλεν ἀεικελίοισιν, ὄρασθαι.
Καὶ μετὰ δὴ σαρκὸς τελείει μένος. Ἐμπεδον ὡσπερ
Ταῦτα δέοι, λοιθῆ καὶ κνίσσῃ πάντα δίδωσι.
Ἐξ ἱερῶν καπνὸν γὰρ ἐς ἡέρα πουλὺν ἰόντα
Αἰ σκιαὶ ἐξόμεναι ζοφοειδέες εἰρύουσαι,

Ὅν δέμας ἀμφιέσανθ', ἄτε φάρεα δαιδαλόεντα,
Ἡ ὡς εἶρια καλὰ, λίνιοί τε λεπτὸν ἄωτον.
Νηῶν δ' ὑψορόφων σκιοειδέα φάσματα πολλὰ
Ἀντὶ δ' ἀληθείης τὸν δ' ἡέρα δύντες ἔχουσιν.
Τούνεκα καὶ μύρμηκος ἐκεῖ χρήζει γε θυτλήης,
Ἄλλὰ γε καὶ ὕδωρ, πέσκη δ' ἄμα, ἡδέ τε καρπούς
Λιτίζει, καὶ πάνθ' ὅσα φέρθει γαῖα τιθήνη,
Ὅφρα γε φαντασίην μούνην μερόπῃσαι φασίην.
Ἡῦτε τεθνώτων μορφὰς κατὰ θυμὸν ὄρωμεν,
Καὶ λαλέειν δ' αὐτοῖσι δοκούμεν οὐ παρεοῦσι.
Τὼς (14) καὶ ἀντιπάλαιμος ἐδὼν ἀναμάσσεται εἶδος
Μυστιπόλων· τό κεν οἴσι πρόσω πᾶσιν ἀμφιτίθησιν,
Μορφαῖς τ' εἰδώλων, οἷσιν σθένος οὐ ποτ' ἔνεστιν
Ὅμβρον μὲν χεύων δῆθεν πολὺν, οὐδέ τ' ἀληθῆ,
Πυρκαϊὴν τελείων χιόνος κρυερῆς πανομοιῆν,
Ἰχθὺν δ' εὔτε διδοὺς ὄραν μόνον, οὔτι πάσασθαι,
Χρυσόν τ' αἰγλήεντα κακῆς πενήης συνέριθον.

Ἄλλὰ καὶ ὑλήεντα μιμούμενος ἔργα, τελείει
Ἄσπερα, καὶ θαλάμους, καὶ εὐδένδρους πλαταμῶνας, C
Καὶ νάπεα σκίοεντα, καὶ ἡ βροτὸν ἔτρεφε πάτρη,
Ῥήγεα δ' ἀνθεμόεντα, τάπερ βροτοὶ ἐκτελέουσι,
Δαίμοσιν αἰμοφόροις σκιοειδέα πάντα φέροντα.
Τὼς καὶ νυκτιπόροι ἡδὺ κνώσσουσιν ὄρωντες.
Ἄλλὰ πολυπλανέος τάδε δαίμονος ἀντιθέων τε,
Καὶ δυσσεδῶν (15) μερόπων ἔργον τόδε μιαιροθρήσκων.
Ἄλλὰ γε τίπτε πάθω, ὅτι βουλόμενος τρομέεσθαι
Οὐρανίωνα Θεὸν, δεδαῶς κρυεροῖο δράκοντος
Ἰσχὺν νεκροτάτην, καὶ ἀγνηορίης κενότητος,
Κεύθομαι ἐς ζοφερὸν γύαλον; κούρης ἀγίης γὰρ
Ἐγνων παρθενικῆς ἀπὸ σεπτοτάτης κεν Ἰούστης,
Δαίμονες ὡς μάλα πάγχυ ἀνάγκιδες ὧδε πέλουσιν.
Πάρ γὰρ τῆδε δέδορκα περισσόνοον, φολιδωτὸν,
Ἄσπετα φυσιδῶντα, πελώριον, αἰνοδράκοντα,

D Ἄλλ' οὐδ' ὡς κώνωπος ἔχεν μένος οὐτιδανοῖο.
Ἐγνων παρθενικῆς ἀπὸ σεμνοτάτης τὸν ἀνακτα
Εὐχόμενον μάλα πολλὰ, ἀληθεῖα δ' οὐποτε δρώντα (16).
Ἄλλὰ τόσον κεν ὄφιν μούνη ποσὶ κάδβαλε κούρη.
Ὡ πόποι, ὁ κρείων δὲ πολυπλανέων εἰδώλων
Θηλυτέρης θυρεῶν ἀπεχάζετο ἔνδοθι βαίνειν,
Ἐκπάγλως τρομέων· ὅς φάσμασι τοσσατίοισιν
Κεκλόμενος, τὰ θύρετρα βαλεῖν οὐκ ἴσχυσε κούρης.
Ὅς πάντων δοκέειν κρατέειν ὑπεδάμνατο κούρη.
Ὅς γαίην κλονέειν ἐθέλων ὑπόειξε γυναικί.

Vers. 292

(14) Ibid. pag. 304, οὕτω καὶ ὁ διάβολος τῶν ἀφιερωμένων αὐτῷ τὰς μορφὰς ἀνατυπούμενος, ἐαυτῷ τε, καὶ τοῖς ἐαυτοῦ περιτίθησιν, κ. λ.

(15) In cod. δυσσεδῶν.

(16) Ms. habet δράκοντα.

Ὅς πολυμέμερον ἦτορ ἔχων οὐ κάθθαλε κούρην ·
 Ὁ ζαθόροια λέοντος ὁμῶς βωστρεῖν γε νομίζων,
 Καὶ πάντας φοβέειν, κώνωψ ἄτε ἐν προδύμοισι
 Παίξεται θηλυτέρης. Περσῶν ὅτε γὰρ λίπον οὐδας
 Εἴως Ἀντιοχουπόλεως (17) Συρίας μέγα ἄστν,
 Θαύματα πολλὰ τελῶν τέχνης μαγικῆς ὑπὸ δεινῆς,
 Τοῖς μὲν ἔρωτος ἄκος παρέχων, τοῖς δὲ φθόνου αὐτὸς,
 Καὶ ζήλου στυγεροῦ, κακίης δ' ἧς σαρκὶ μέμτηεν ·
 Ἐνθα τις Ἀγλαΐδης ἔρατὸς μάλα λισσόμενός με,
 Εὔτ' ἄλλοι πολέες, γουνάζετο εἵνεκα κούρης
 Τούνομ' Ἰουστίνης, ὅπως φιλότῃ μιγείη.
 Ἐνθεν ἐμοὶ θαλίμων πρώτως (18) ἀπατήλιος ὤφθη.
 Καὶ γὰρ ὅσων στιχέων ἦρχον, περὶ παρθένον ἀγνήν
 Ἦλθον ἀολλισθεῖσαι, ἀνήνυτοι ἄψ ἐνέοντο.
 Ἄλλὰ καὶ Ἀγλαΐδου ἐπαμύντορα δεῖξεν αἴστον
 Πίστις παρθενικῆς, τῆδ' ἀδράνέα μιν ἔθηκεν.
 Πολλὰς δ' Ἀγλαΐδαο ἀϋπνοὺς νύκτας ἔχοντας,
 Μαγγανίας δ' ἐμέθεν, καὶ νεῖκα ἀντιβίσιον,
 Ἐπτ' ἐπὶ ἑβδομάδας, καὶ ἄλλας τρεῖς μετὰ ταύτας

Δαιμονίης γε φάλαγγος ἀγῆς σὺν ἑοῖσιν ὀπηδοῖς
 Ἦλυθε παρθενικῆς ἐναντίβιον πελεμίζων.
 Οὐ γὰρ μόνον ἔρωσ νέον Ἀγλαΐδην ἐδάμαζεν,
 Ἄλλ' ἄρα καὶ κραδίης ἐμέθεν ψαῦσεν μενεαίνων.
 Θάμβος δ' ἦν ὁράαν τόσσων στίχας ἀντιπαλάμνων
 Κούρης δαμναμένων εὐχῶν ὑπο, σὺν τε δράκοντι.
 Οὐδὲ γὰρ ἡμέτερον Βελίαρ πόθον (19) εἶχε χαράξαι,
 Καίπερ πολλὰ μάλ' αἰνὰ καθ' ἡμεῖων πελεμίζας.
 Τῶδε γὰρ ὧδ' ἐρέειν· Εἰ σοι τόσσον κράτος ἐστὶ,
 Δωφήσειεν ἔρωσ πραπίδων ἀπὸ ἡμετεράων,
 Ὅφρα κε μαψιδίως τόσσ' ἄλγεα μήτι πάθωμεν ·
 Καὶ δὴ μευ κλύοντος ἔφη ἀετῶ (20) μεδέοντι
 Μαχλοσύνης ρέζειν ἄπερ ἐννεπον · ὅς δ' ἐπέλεσσε
 Πολλὰ μάλ', οὐδέ τι τῶνδε παροῖτερον ἦνυσεν ἔργον.
 Δεῖξε δὲ κοιρανέων, σθεναρωτέρη ὅτι φύσις γε
 Ἀνδρομέη πέλεται πάντων στυγερωῶν Βελιήρων ·
 Ἄλλὰ φύσιν ἀνέρος κεν ὅτ' ἀκμάζουσαν ἐφεύροι,
 Δὴ τότε δὴ μεγάλα φρονέων βρενθύεται ἦτορ,
 Οὐκέτι δὴ μερόπων ὀρώων βιοτήσιον ἄνθος,
 Ἄλλ' αὐτῶ σφετέρῳ ἐπὶ κάρτεϊ κῦδος ἀνάπτει.
 Εὔτέ τις ἠπεδανός, καὶ ἀμφιγύης πολεμίζει
 Ἴππῳ ἐφεζόμενος εὔ εἰδότει θούριδος ἀλκῆς,

Αὐτῶ οἱ μέγα κῦδος ἐπαρτήσας μάλα χαίρει.
 Ἀρχομένοισι νέοις γὰρ ὅταν φιλότῃς ἐπαέξῃ,
 Εὔτε πυρὸς φλογεροῦ σφεδανώτερος ἀτμὸς ἀέρθη.
 Ἦν δ' αὖ μοι μέσατον καὶ ἀντιβίων μέγα νεῖκος
 Αὐτοῖ δ' ἀλλήλοισιν ἐπὶ δηρὸν πολέμιζον ·
 Καὶ τότε ἀταρτηροῖσιν ἐγὼν ἐπέεσσι δράκοντα
 Ἐννεπον, ὅτι γε θασσὸν ἐὼν ἀπολεῖ μέγα κῦδος.
 Ὅς δὲ τ' ἀναυδός (21) ἔμιμνεν ἐτὴν ὀρώων κακότητα.
 Πολλὰ δὲ μιν κλονέων μεγάλ' ἦπυον · ὅς δὲ ἔκηλος
 Vers. 342

(17) Quæ hic innuntur tantum Cypriani apud Antiochenos magicæ operationes, eas pluribus verbis persequitur editio pag. 505.

(18) Ms. πρώτως.

(19) Aglaïdæ nimirum, et Cypriani. Ita vero legitur pag. 508, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν τρέψαι ἠδυνήθη ὁ διάβολος, καίπερ πολλὰ πειραθεῖς

A Multa movet qui corde, puellæ est viribus impar :
 Qui putat horribilis mugire leonis ad instar,
 Et cunctos terrere, culex velut ante puellæ
 Luditur ostiolam. Persarum at littora linquens
 Antiochi Syriæ magnam proficiscor ad urbem :
 Multa ubi patravi magicas miranda per artes,
 His zeli tribuens, illis medicamen amoris,
 Invidiæque aliis, et quæ caro curat iniqua.
 Hic procus Aglaïdas quidam (quæ plurima turba),
 Accessit supplex, cujusdam captus amore,
 Nomine Justinæ, thalamo hanc sibi jungier, orans.
 Dæmonis hinc primum nobis innotuit astus.
 Irruit in castam nam tunc stipata puellam
 Tota cohors, cui jura dabam, sed inanibus ausis
 Versa retro. Aglaïdæ patronum ostendit inermem
 B Virginis alma fides, et inanes reddidit ausus.
 At vigil Aglaïdas multas perducere noctes,
 Multa ego dum magice tento, cum dæmone multa
 Contendens : tandem hebdomadis bis quinque per-
 [actis

Cum sociis cunctis Stygiæ dux ipse phalangis
 Venit virgineo moturus prælia cordi.
 [Scilicet haud solum Aglaïdam subiecit ephebum,
 Sed nostra iratus tetigit quoque corda Cupido].
 Mirum erat Inferni tantas spectare catervas
 Virginis edomitas votis, unaque draconem.
 Haud etenim nostrum potuit depellere amorem,
 Nil quamvis Belial in nos liquisset inausum.
 At tibi (sic aggressus ego) si tanta potestas,
 C Fac amor e nostris abscedat, quæso, medullis,
 Ne tantos frustra cogamur ferre dolores.
 Tunc aquilam, Veneri qui præsidet, omnia dicta
 Me coram complere jubet : tentavit at ille
 Multa quidem, sed nil optato fine peregit
 Hinc patuit, monstrante Deo, plus omnibus unam
 Inferni monstris naturam posse virilem :
 At si quando hominem florentem viribus ille
 Inveniat, tunc magna movens in corde superbit,
 Haud illum humanæ florem ratus esse juventæ,
 Deque suo tantum tribuit sibi robore famam.
 Ut forti qui vectus equo, bellique perito
 Bella gerat, mutilus tamen ipse, et claudus utrin-
 [que,

Atque sibi magnum tribuens exsultet honorem.
 D Namque ubi crescentes juvenes fax carpit amoris,
 Ceu vapor ardentis vehemens attollitur ignis.
 Sed mihi cum Stygiis bellum fuit hostibus acre,
 Mutuaque inter se miscebant prælia dudum.
 Tunc ego probrosa compellans voce draconem,
 En tua magna, inquam, subito ceu fumus in auras
 Fama perit. Propriam cernens obmutuit ille
 Nequitiam. Magnis implens clamoribus auras,

ἐπιτηδεῦσαι.

(20) Cum hic Aquilæ nomine fornicationis dæmonem indigitare videatur Eudocia, masculino genere efferendum in versione Latina existimavimus.

(21) Ms. δέθ' ἀναυδός.

Iustabam misero, qui se virtute minorem
Agnoscens, tacitus convicia cuncta ferebat.
Dein tale aggressus facinus, si fallere posset
Aglaidam tentans, vanam pulchramque puellam
illi deduxit; subito at comparuit astus:
Nam nullos Justae referebat virginis artus.

Hæc ego cuncta videns, serpenti dira precabar.
Tunc pravorum hominum resem, sapientis haben-

[tem
Justinæ similem formam, transmittit ad illum;
Qui lætus, propius venienti talia dixit:
Salve, Justinæ celebris forma aureæ, salve.
Nec plura: audito Justinæ nomine fugit
Dæmon, et Aglaidæ mens protinus excidit omnis.
Ipse ego, dum fierent molimina talia fraudum,
Ipse aderam, socii; mihi virginis ardor in alte
Regnantem Dominum, atque ignavia visa draconis.
Namque ibam astanti junctus, par ferre coactus
Dedecus, et vigiles curas, nunc femina factus,
Nunc volucris: sed prima domus vix limina ini-

[bam,
Ficta recedebat species, Cyprianus et ipse
Rursus eram, vana magicæ confisus in arte.
Aglaidam vidī, cum nostra protinus ales
Factus ope, in summa consedit virginis æde;
Ipsaque per nitidam spectans veneranda fenestram
Perdidit obtutu pennatam virgo volucrem.
Mortis tunc adytum fuerat visurus apertum
Infelix, veluti celsis stans ales in auris,
Ni prudens, ac pulchra illum miserata fuisset
Virgo, bonis hominem monuit quæ vocibus usa,
Ut placidus maneatque domi, timeatque Tonan-

[tem;
Nec mora, vestibulo gressus educere jussit.
Nulli illam morbi, nulli domuere dolores,
Non quævis adversa: malis nam millibus illam
Perfidus impetiit dæmon: mœstique parentes,
Cum medici vitæ canerent accedere finem,
Logebant. Charis contra genitoribus illa,
Nondum fatalem mihi fas attingere mortis
Finem; sed quidam cordis, non corporis angit
Me dolor, ac veluti vapor igneus aere missus,
Ilic mea membra cremat. Nova nos tunc addere

[primis
Multa malis, castæque artus cruciare puellæ.
Omnia Christifero signo tamen illa dolosi,
Atque reluctantis contundere tela draconis.
Arumnis tunc ipse novis vexare parentes
Virginis, occidens mulos, armenta, gregesque:
Ast illos dictis hortari nata benignis,
Talibus haud doleant, tenui sed sorte fruantur,
Nam bene mox dicente Deo satis ampla futura.
Virginis interea haud latuit gravis ira propinquos,
Jusseruntque omnes juveni cito tradere corpus
Virgineum vera in connubia: sed Cruce, Christum
Quæ excepit, vires animo addidit illa parentum.

A Ἦτε γινώσκων μείον (22) σθένος, ἡδ' ἀμενηνός.

Καί ποτε τοῖον ἔτευξε, τὸν Ἀγλαΐδην ἀπατήσας,
Ἦγαγε παρθενικὴν, καὶ αἴψα δόλος γε φαάνθη.
Οὐ γὰρ Ἰουστίνης σεπτῆς μελέεσσιν ἐφκει.

Ἐνθεν ἐγὼ τὰ ἕκαστα μαθὼν στυγέεσκον ὕφιν γε.
Δὴ τότε καὶ φογερῶν μερόπων ἀρχὸν μεταβάλλει,

Κάλλος ὅμοιον ἔχοντα σάφρονος Ἰουστίνης.
ὥς δ' ἦλθ' Ἀγλαΐδαο μάλα σχεδὸν, εἶπε γεγηθώς,
Χρύσειον εὖ μόλε κάλλος Ἰουστίνης περιπύστου.
Ὡς δ' ὀνόμηγε κόρη, δαίμων φύγεν οὐνομ' ἀκούσας,
Καὶ νῦν κεν Ἀγλαΐδης τρομέων, τάχος ὤλεσε θυμόν.

Ἔ φίλοι, αὐτὸς ἐγωγε τελειομένησι παρήμην
B Τῆσι κακοῦράφεισιν, ἐγὼ κούρης πόθον οἶδα
Ἐς Θεὸν ὑψιμέδοντα, ἀναλκίην τε δράκοντος,
Αἴσχεια σὺν κείνῳ καταδέγμενος, οὐποτ' ἰαύων,
Παρθεβαῶς παρεόντι, γυνὴ δ' ἐξ ἀνδρός ἐτύχθη,
Καὶ πτερόεις ὄρνις· ὥς δ' ἐν προδόμοισιν ἔβαινον,

Φάσμα μὲν ὄχεται ἄϊστον, ἀτὰρ πάλιν αὐτὸς ἔμιμνον
Κυπριανὸς μαγίῃσι πεπιθμένος οὐτιδανῆσιν.
Οἶδα τὸν Ἀγλαΐδην τεύξας πετεεινὸν ἐγωγε·
Ἦψόσε δ' ἐν τέγει κούρης ἐλθῶν ἐκάθητο.

Ὡς δ' ἀπὸ φωτοφόροιο θύρης σεπτῆ βάλεν ὄμμα
Παρθενικὴ, κείνη μὲν εὐπτερον ὤλεσεν ὄρνιν.
Αὐτὸς δὲ πότμοιο πύλας ἤμαλλε κιχῆσαι,
Κάμμορος ἐστήως, εὖτ' ὄρνεον ἄκρον ἐπ' αὐτό,

C Ἦ καὶ παρφασίην ἀγαθὴν μυθήσατο τῷδε,
Ἦφρα μὲθ' ἡσυχίης τρομέων Θεὸν οἴκαδε μίμνοι.

Ἐκ δ' αὐτὸν προδόμοιο τάχος χάζεσθαι ἀνώγει.
Οὐ νοῦσος δ', οὐκ ἄλγος, ἀνηρὸν δὲ τι ἄλλο
Δάμνατο παρθενικὴν· καὶ γὰρ κακὰ μυρία τῆδε
Ἦρσε κακοῦρέκτης δαίμων· τοκέες δ' ἄρ' ἐκείνης.
Ἦτρῶν βιότοιο παραιφαμένων τέλος εἶναι,
Μύροντ'· ἡ δ' ἀγόρευεν, Ἔμοι φίλοι ὦ γενετῆρες,
Οὐπω μόρσιμόν ἐστι τέλος θανάτοιο ἐπισπιεῖν,
Ἄλλ' ἄλγος κραδίης γε πάρεστί μοι, οὐ μελέων δὲ,
Εὖτε δ' ἀπ' ἡερόφιν πυρραῖς ἀτμός τις ἐπελθῶν
Σμύχει ἐμεῖο δέμας· καὶ ἄλλα δὲ πόλλ' ἐπὶ τοῖσιν

D Παρθένου ἡϊθέοιο καθ' ἄψα χεύαμεν ἄμμες·
Ἦ δὲ γε Χριστοφόρῳ σταυρῷ κατενήρατο κείνη
Ἦὰ πολυπλανέος κακοδαίμονος ἀντιπαλάμνου.
Ἄλλ' ὅτε οἱ γενετῆρας ἐπισπῆσας κάκ' ἔοργε,
Πῶσα μὲν κτείνας, καὶ βουκόλια, καὶ ὄρηας,
Αἴψα δὲ παρθενικὴ κείνων παρέπειθε νόημα,
Μὴ ἄχθεσθ' ἐπὶ τοῖσιν, ἐπὶ τυτθοῖς δὲ γάνυσθαι,
Ἦττι κεν εὐλογέοντος ἀκηράτου ἄσπετα ἔσται.
Μηνιθμός κούρης γὰρ ὀμώλακας οὐ λάθεν αἰνός,
Αἰζητῶ δ' ἐκέλευον ὅσον τάχος ἐγγυαλίξαι
Παρθενικὴν ἀροῖσιν ἀληθέσιν· ἀλλὰ νετῆνις
Σταυρῷ Χριστοδόκῳ σθένος ἐς τοκέων νόον ἦκεν.

Vers. 592

Ἄλλ' ὅτε καὶ δῆμῳ μαλερῶν λοιμὸν κατέπεμψε
 Δαίμων, καὶ χρησμὸν γε περικτιόνεσσιν ἔηκεν,
 Μὴ πρὶν λωφῆσιν κότον ἄσχατον, ἄχρισ Ἰουστῆν
 Ἐς λέχος Ἀγλαΐδης ἀγάγοι τάχος, ἧ θέμις ἐστίν.
 Ἄλλὰ βοῆν δῆμου, Χριστοῦ κατέπαυε θέραπνις
 Εὐχολῆς ὀσίησι, καὶ ἄστεος ἤλασε λοιμὸν.
 Ἐνθεν πειρηθέντες ὅσοι πόλιν ἀμφινέμονται,
 Χριστὸν μὲν κύδαινον, ἐμοὶ λώβην δ' ἐπέχευον,
 Ὡς κείνης πόλεως ὀλοφώϊον ἄνδρα πέλοντα·
 Ἐκπάγλως δέ με πάντες ἀπέστρυγον· αὐτὰρ ἔγωγε
 Ἦϊον αἰδόμενος πηοῦς, πολιήτας ἄμ' ἄμφω.
 Ὑστατίον δ' ὄρω σταυροῦ μένος ἔσσα ἔοργεν,
 Ἐν φρεσὶ τοῦτο νόησα, κακῶ δέ τε δαίμονι φάσκον·
 Ὁμοὶ ὀλοῖον ἔρνος, ἔλων δωιτῆρ ἀθεμίστων,
 Δυσσεβίης γύαλον, ψυχὴν τί μευ ὦδ' ἀπάτησας,
 Οὐτιδανὸς καὶ ἀκικυς ἐὼν, ὡς οἶσθα καὶ αὐτός;
 Εἰ γὰρ σε κρατερῶς μούνον σκιῇ ὦδε θαμάζει
 Ἀθανάτοιο Θεοῖο, τί ρέξεις ὀππόταν ἔλθοι;
 Εἰ Χριστοῦ κλήσιν τραμέεις, τότε τίπτε τελεύσεις,
 Εὔτε τεὰς πρήξεις, καὶ οὐλοὰ ἔργα μετέλθοι;
 Εἰ σκόλοπος θεῖου σε μένος τόσσον γε χαλέπτοι,
 Αὐτοῦ κεν παρεόντος ὅπη σέθεν ἔχνια θήσεις;
 Εἰ σφρηγίς σε ἀλαλκεν, ἄρ' ἐκ παλάμης τὸτ' ἐκείνου
 Πῶς δύνασαι κρατερῆς μέροπας ρύσασθαι ἀνάγκης;
 Οὐδὲ γὰρ, οὐδὲ φάλαγγα τόσσην λάχας, ὡς κεν ἀμῦναι.
 Ἄρτι πολυπλανέος τέχνης σέο εἴμ' ἐπίστῳρ,

Καὶ σέο φαντασίην μάλ' ἐπίσταμαι, οἶδά σε νωθρόν.
 Μαψίδιον δὲ μόνον καὶ ἐπημάτιον σέο δῶρον.
 Οὔτε τεῆ βουλή καγίη, οὐ μῆτις ἀρίστη.
 Ἄτρεχὲς οὐδὲ ἐν ἐστίν, ὅπερ Θεοῦ ἄντα τελείεις.
 Φάσματα δ' εἰσὶ μόνον, καὶ ἀγλύϊ πάντα ἐκτά.
 Ὁλεσας ἡμετέρεην κραδίην, καὶ ἐλπίδα πάμπαν,
 Καὶ λογικῶν πρᾶπίδων πολυμέμερον ἤλασας ἐσμόν.
 Αὐτὰρ ἐμὴν βιοτῆν κακίην κατεδάρξασ (23) δεινῆ,
 Καὶ φύσιν, ἦν περ ἐγὼ λάχον, ὦλεσας ἔργμασι σοῖσι.
 Ἦλιτον ἐκπάγλως φρένας ἐκ σέο ἡπεροπευθεῖς.

Ἄφρων, καὶ δυσσεβίης γενόμεν, σοὶ πάνθ' ὑποείξας.
 Μαψιδίως σοφίην δὲ μάθον, προτέρων δέ τε βύβλους,
 Σοὶ δ' ἐπιπειθόμενος στερόμην κτεάνων τε καὶ ὀλοῦ.
 Σὺν πλούτῳ τοκέων δὲ καὶ ἄσθματος εὔνιν ἔθηκας.
 Εἰ πτωχοὶ δὲ τόσα, καὶ ἀκτέανοι φάγον ἄνδρες,
 Ὅσσα διώλεσας αὐτὸς, ἀθέσμιε, νῦν τάχα τυτθὸν
 Εὐμενέτην Θεὸν εἶχον ἐπ' ἐλπωρῆσιν ἐμῆσιν.
 Ὁμοὶ! τίπτε με τόσσον ἐλυμήνω, κακοεργέ;
 Αἰνῶς τρύχομαι, ὥστε ἀνίατα πείραθ' ὄρωμαι.
 Καὶ γὰρ δὴ νέκυς ἦα, δοκῆσε δ' ἐν βίῳσι·
 Πολλῶν δὲ κτεάνων ὠνησάμενος μάλα τύμβον,
 Πυθμένας οὐδὲ θεῶν (24), μέσφιν θανάτοιο πέρησα.
 Ἄλλά γέ μοι θέμις ἐστὶ Θεοῦ θεράποντας ἀγανοῦς
 Λίσσεσθ', αὐτὰρ ὁμῶς καὶ εὐσεβέας μάλα φῶτας,
 Ὅφρ' ἐλέου οἴκτου τε τύχω· σεπτῆς δ' ἔτι παιδὸς
 Ἰχνια πιστοτάτης μάλ' Ἰουστίνης γε κύσαιμι,
 Ὅπως ἂν βιοτῆς ἐμέθεν περὶ καλὰ νοήσοι.
 Φεῦγε Σατάν δολομῆτ', ἀθέσμιε, αἰνοτύραννε,
 Vers. 446

A Tum vero immittens populo contagia dæmon
 Finitimis responsa dedit, non ante furentem
 Posse iram exstingui, donec Justina trahatur
 Illico in Aglaidæ thalamum : sic poscere jura.
 Sed populi voces sanctis ancilla Tonantis
 Sedavit precibus, pestemque ex urbe fugavit.
 Talibus edocti cives ad sidera Christum
 Tollebant, ac me cuncti velut illius urbis
 Exitium probris cumulabant millibus unum,
 Dirisque urgebant odiis : hinc ora pudore
 Suffusus, simul affines, civesque verebar.
 Ipse crucis tandem vires, portentaque cernens,
 Idque animo versans, his affor dæmona dictis .
 Heu ! fatale genus, tantum largitor iniqui,
 Nequitix barathrum, cur menti ficta dedisti
 B Verba mea, imbellem te noscens ipse, pigrumque ?
 Si te immortalis vincit tam fortiter umbra
 Sola Dei, quidnam facies, cum venerit ipse ?
 Si Christi metuis nomen, quo denique pacto
 Sustineas ipsum, tua cum mala puniet acta ?
 Si potis est sancti ligni te frangere virtus,
 Adventante ipso, tua ubi vestigia figes ?
 Si te signa fugant, poteris tunc quomodo forti
 Illius e dextra captas educere gentes ?
 Haud etenim, haud tibi tanta cohors, qua obsistere

[posses,
 Obligit. Errorum planas jam funditus artes,
 Et fictas teneo species, te expertus inertem.
 Tu quidquid nobis largiris, inane fugaxque.
 C Haud tibi consilium certum, haud sententia recta ;
 Veraque nulla, Deum contra quæ, stulte, laboras,
 Sed tantum spectra, ac tenebris æqualia cuncta.
 Per te cor periit nostrum, spesque excidit omnis.
 Atque in mente gravis curarum concita moles.
 Tu mihi nequitia vitam discindere prava ;
 Tu mihi naturam pessumdare fraudibus ausus.
 Heu ! nimium incautam mentem malus abstulit er-

[ror.
 Impius, et stultus, tibi cedens omnia, factus.
 Doctrinam frustra didici, librosque priorum.
 In te confisus, carui gaxisque, bonisque ;
 Cumque opibus patriis, animæ quoque parta ruina.
 O utinam quæ in te perierant, perfide, multa,
 Hæc ego pauperibus potius vescenda dedissem :
 D Forte meis faustum votis modo Numen haberem !
 Hei mihi ! cur me adeo læsisti, pessime ? magno
 Conficior mœrore, videns nescire medelam
 Vulnera ; nam rebar, cum vere mortuus essem,
 vivere, divitiisque parans mihi busta profusis,
 Nec barathrum cernens, ipsum me morte peremi.
 Sed mihi jam Christi famulos orare fideles,
 Atque pios homines certum est, si forte malorum
 Obtineam veniam : fidæque accedere supplex
 Justinæ, sanctis atque oscula figere plantis,
 Ut mihi vivendi rationem curet honestam.
 Vade, Satan fallax, exlex, et dire tyranne.

(23) Ita Ms. pro κατεδαρξάξασ, a καταδαρδάπτ.

(24) Ms. οἶν θεῶν.

Anfuge, contemptor veri, pietatis et osor.
 Tunc rabidus, mortemque minans in me irruit
 [ille
 Viribus et quantis pollet, me perdere tentat
 Faucibus arripens : aderat mihi nemo, nec ulla
 Jam mortem vitare fuga me posse putabam :
 Cum mentem subiere meam fulgentia sanctæ
 Signa crucis, queis vincebat fidissima virgo,
 Clamavique precans : Claræ, Deus alme, puellæ,
 Adsis, affer opem : atque extendens illico dextram
 Signa meis posui confidens lignea membris.
 Tunc dæmon retro fugit, velut acta sagitta,
 Effuditque minas, atque in me spicula torsit.
 Ast ego tunc Christi repletus robore signi
 Audebam magis atque magis, Numenque vocabam.
 Tunc malesuada dolens emisit bellua tales
 Ore sonos : Non te Christus vel multa precantem
 Nostris eripiet manibus : namque odit iniquos.
 Nunc paulisper opem tibi fert, ut postea fraude
 Te circumducens fato male perdat acerbo.
 Cum te destituet, quid agam tunc ipse videbis,
 Imperii spretor nostri : me quippe secutos
 Haud recipit Christus : gemina tum denique flebis
 Clade miser, mea perdidideris cum fœdera, et ipse
 Haud ultra Christus te juverit. Hæc ego dicta
 Aure bibens, totus rigui formidine ; namque
 Addens probra minis , tumido responderat ore.
 En vobis, gemitus nostros qui scitis, iniquæ
 Explicui vitæ jam tempora, ut illa videntes
 Vos tangat pietas, socii : vos dicite, Christum
 An placare queam, meque audiat ipse dolentem ;
 Detque mihi horrendas, queis ante insistere novi,
 Deseruisse vias. Hic omnis turba silebat,
 Dum quidam clara tandem sic voce locutus.

A Ἀτρεκίην στυγέων, καὶ εὐσεβίην ἀθερίζων.
 Ὅς δὲ χολωσάμενος κρατερῶς κτανέειν μ' ἐπόρουσεν,
 Πειρήθη δ' ὅσον αὐτῷ ἔην σθένος, αὐτίκ' ὀλέσσαι
 Ἐκ φάρυγός με λαθῶν ὥς δ' οὐκέτι εἷς παρέην μοι.
 Οὐδέτι μιν θάνατον φυγέειν δόκεον, καὶ ἀλύξαι
 Πιστοτάτης κούρης σημήιον ἐς νόον οὐμὸν
 Σταυροῦ παμφανόωντος ἐπέλυθεν, ἤπερ (25) ἐνίκα,
 Ἐφρασα δ' εὐχόμενος· Κυδρῆς μεδέων, Θεὲ, κούρης,
 Ἐλθ', ἐπαλέξῃσον· καὶ αὐτίκα χεῖρα τάνυσσα,
 Καὶ τύπον ἰκρίοντα ἐμοῖς μελέεσσιν ἔθηκα.
 Αὐτὰρ ὁ φεῦγεν ἠπισθεν ἅτ' ἐχθρώσκων τις οἷστός,
 Ἥπειλοι χαλεπῶς δ' ἔγχος κραδάων κατ' ἐμεῖο.
 Καὶ τότε ἐγὼ Χριστοῖο λαθῶν σφρηγιῖδος ἐρωήν,
 Θάρσυνος ἦα μάλιστα, βοῶν θαμὰ καὶ Θεὸν αὐτόν.
 B Δὴ τότε ἄλαστήσας προσεφώνεε θῆρ κακόβουλος
 Χαζόμενος· Χριστὸς σε πολύλλιτος οὔτι σαώσει
 Ἥμετέρης παλάμης κεν, ἐπεὶ στυγέει δυσεβῆσας.
 Ἄρτι δὲ τυτθὸν ἀρήγει, ὅπως μετόπισθε δόλῳ γε
 Πότμῳ λευγαλέῳ σε παραπλάγξας ἀπολέσση.
 Εὔτε δὲ καλλεῖψει σε, τότε εἶσαι σῖά σε ῥέξω.
 Σὺ κράτος οὐμὸν ἄμερσας· ἐμοῦς Χριστὸς γάρ ὀπηδοῦς
 Οὐδέχεται ἐνδυκέως· δύο δ' ὤλεσας, ᾧ κακόδαιμον.
 Πρῶτα μὲν ἡμετέρεην φιλήν· καὐτὸς δὲ τε Σωτήρ
 Οὐ πάντως ὀνίνησιν. Ἐγὼ δὲ τε τῶνδ' ἐσακούων
 Μύθων, αἰνοτάτως περιδείδιον, ὅτι με τοίοις
 Ἥλεμάτως ἐπέεσσιν ἀταρτηροῖσι προσήυδα.
 Ἐνθ' ὑμῖν, φίλοι ἄνδρες, ὅσοι στόνον ἴστε ἐμεῖο,
 Φημι ἐμὴν λυπρὴν βιοτήν, ἔφρ' εἰσορῶντες
 Τεύξατ' ἐλημοσύνην, καὶ ἐννέπετ' εἰ μοι ἔνεστιν
 C Χριστὸν μειλίξασθ', εἰ ἐμῆς ἄλοι μετανοίης,
 Ἥδ' ἐπαλεξήσει μοι, ὅπως φύγω αἰνὰ κέλευθα,
 Ὅν ἐδάην τὸ πάρος. Πληθὺς θ' εἴως δ' ἔχε σιγὴν,
 Ὅψ' δὲ μοί τις ἔειπε διαπρύσιόν γε βοήσας.